

La (in)seguretat al nucli antic i barri Planas/Ca L'Escori. El Vendrell.

Diagnòstic multifactorial per una proposta
d'intervencions més estables, responsables i
duradores



Universitat Oberta de Catalunya
Institut de Seguretat Pública de Catalunya

Màster de Polítiques Públiques de Seguretat

Projecte Final

Autor : Jordi Altarriba i Guitart
Tutora: Cristina Fernandez Bessa

Data: Març de 2012

Fotografia de la portada: Plaça Pep Jai (El Vendrell)

Agraïments:

Aprofito per agrair a tothom qui ha participat i col·laborat, per fer realitat aquest treball, en especial voldria destacar a na Cristina Fernández, la meva tutora, que ha estat fonamental, amb les seves indicacions, instruccions, orientacions i en especial per la seva paciència inesgotable davant un neòfit, com jo, en aquests treballs de recerca.

Alhora demano disculpes per les errades o mancances existents, que en sóc l'únic responsable.

ÍNDIX

	Pàgina
1	INTRODUCCIÓ 4
1.1	Objecte de recerca 4
1.2	Motivació/justificació 5
1.3	Els reptes 7
1.4	Estat de la qüestió 8
2	HIPÒTESIS DE TREBALL 13
3	METODOLOGIA 14
3.1	Descripció dels mètodes quantitatius 14
3.2	Descripció dels mètodes qualitius 14
4	DESCRIPCIÓ ZONA D'ANÀLISI 16
4.1	Configuració urbana 16
4.2	La Població 17
4.2.1	Variació de la població 17
4.2.2	Distribució de la població per edats 18
4.2.3	Distribució per nacionalitats lloc de naixement 18
4.3	Descripció situació econòmica 19
4.4	Nivell educatiu 20
4.5	Problemàtiques socials 21
4.5.1	Delinqüència 21
4.5.2	Fets il·lícits interanuals (2008,2009,2010 i 2011) 22-23
4.6	La problemàtica de la droga 23
4.6.1	Diagnosi de l'ocupació de les places 24
4.6.2	<i>Diagnosi condicions de vida</i> 25
5	CONTRASTACIÓ DE LES HIPÒTESIS 25-35
6	DISSENY DEL PLA D'ACCIÓ (anàlisi DAFO) 36
7	ESTRATÈGIES DE TREBALL 37
7.1	Desenvolupament estratègies de treball (Pla de millora) 40-44
7.2	Pla de comunicació 45
7.3	Avaluació i correcció 45
7.4	Accions relacionades amb les hipòtesis 46
8	CONCLUSIONS 46
9	RECURSOS DOCUMENTALS 49-52
	<i>Referències Bibliogràfiques</i>
	Recursos a Internet(Web grafia)
	<i>Hemeroteca</i>
	ANNEXES 52
	A).- Apèndix 1 Recull de premsa
	B).- Apèndix 2 Recull Enquestes/Entrevistes
	C).- Apèndix 3 Desenvolupament DAFO

1.- INTRODUCCIÓ

1.1 - Objecte de recerca

El treball que presento té com a finalitat l'estudi dels conflictes de convivència que tenen lloc amb l'ocupació i usos dels espais públics al barri dels Planas/Ca L'Escori i nucli antic del Vendrell. L'ús i l'apropiació dels espais públics és un dels aspectes fonamentals a tenir en compte en l'estudi de la vida quotidiana dels ciutadans/nes dels llocs poblats. Aquesta experiència no és igual per a totes les persones ja que segons el gènere, l'edat, així com la classe social i les identitats ètniques, es viu i percep de forma diferent, amb la qual cosa, per aproximar-se a la comprensió de l'ús diferencial del espai cal fer-ho des d'una òptica multidisciplinària.

Aquest indret mostra una heterogeneïtat social i ètnica dels veïns i les veïnes que fa especialment interessant l'anàlisi dels espais públics d'aquesta zona. La riquesa poblacional (persones residents de tota la vida, persones immigrades d'altres regions d'Espanya o d'altres països, etc.) comporta una gran diversitat d'experiències quotidianes i al mateix temps, una gran varietat d'opinions sobre la percepció i la concepció dels espais públics, alhora genera un aprofitament i ús intensiu o continuat a la via pública que es tradueix en el que anomenaré "**convivència intensiva**".

Per la qual cosa crec oportú dedicar esforços per tal d'analitzar l'ús i l'abús dels espais públics i de la convivència en aquest barri del Vendrell.

Aquesta polivalència en els usos dels espais, fa que situï com a focus del meu treball, una característica que acostuma a ser, amb més o menys fonament, un agreujament de molts problemes. En concret, faig referència a l'ús i l'abús de l'espai públic i, si els conflictes que es produeixen al seu voltant respon a una fonamentació real o respon a altres factors, com poden ser causes de malestar per la immigració o la percepció social que d'aquesta es té i, que moltes vegades té un paper destacat com a causa d'estigmatització de les pràctiques de sociabilitat en públic dels immigrants, o d'una part d'ells, la qual cosa provoca una tensió estructural amb dificultats de gestió.

Tal com ens diuen Jordi Borja i Zaida Muixí (2001):

Usos socials de l'espai públic: El fet més rellevant per garantir l'ús per part de tothom de l'espai públic és la diversitat; diversitat de funcions i d'usuaris. La mateixa seguretat queda d'una manera o d'altra garantida. (Pàg. 95).

Així doncs, aquest treball, pretén aportar un diagnòstic adequat, mitjançant l'ús d'eines metodològiques pròpies de la investigació social, per tal d'arribar a un anàlisi exhaustiva, la qual porti una diagnosi i permeti proposar unes accions en un pla de treball per tal d'incidir en la millora de les condicions qualitatives dels ciutadans,

fonamentalment la dels mateixos veïns de la zona, i rebaixar la tensió existent per tal de minimitzar els riscos de fractura social.

Sóc conscient, que no m'he centrat només en reflexions de caire policial, preventives o reactives, ja que entenc que la recerca de solucions en un àmbit com aquest, com en molts altres, requereix una visió més global i no només s'ha d'incidir en la part visible de l'iceberg, sinó que s'ha d'intentar fer una introspecció més profunda per buscar en la part submergida (la no visible) per tal de cercar polítiques més adequades i precises, ja que, òbviament, el problema és complex i afecta diversos nivells. Per tant, cal fer un esforç de coneixement de les causes, el projecte pretén ser capaç d'identificar la col·lecció de problemes, tant individuals com col·lectius, així com la suma de diversos. L'objectiu és intentar establir ponts amb la comunitat orientat als problemes, que intentin apuntar en la solució de problemes específics, aquests s'hauran d'abordar de forma sistèmica i sistemàtica. Així doncs l'objectiu és crear confiança i sinèrgies de treball entre els estaments públics i la comunitat. Resumint, treure visibilitat als problemes, en cap cas suposa solucionar-los, només té lloc un ajornament per a la seva resolució i, de retruc el perill de que s'agreugi.

Dit això, cal destacar dues places a la zona d'anàlisi: la Plaça Pep Jai i la Plaça de Ca L'Escori. En aquestes dues zones es concentren moltes persones, majoritàriament, d'origen extracomunitari i de diferents edats, per fer ús de l'espai públic, com ara xerrar, jugar a pilota i altres jocs. També cal afegir-hi un altre punt d'interès, el carrer principal de la zona dels Pisos Planas, on es produeixen conflictes degut a volums elevats de música, el xivarri que hi ha fins a altes hores de la matinada, el consum i venda de drogues, etc. Per tant, són tres punts "calents" i de focus problemàtics quant a conflictes de convivència.

A priori, cal destacar tres conflictes que són més significatius:

1. Venda de droga i presència de consumidors a la zona.
2. Problemes de convivència en places i a la via pública
3. Problemes de convivència entre comunitats i/o veïns.

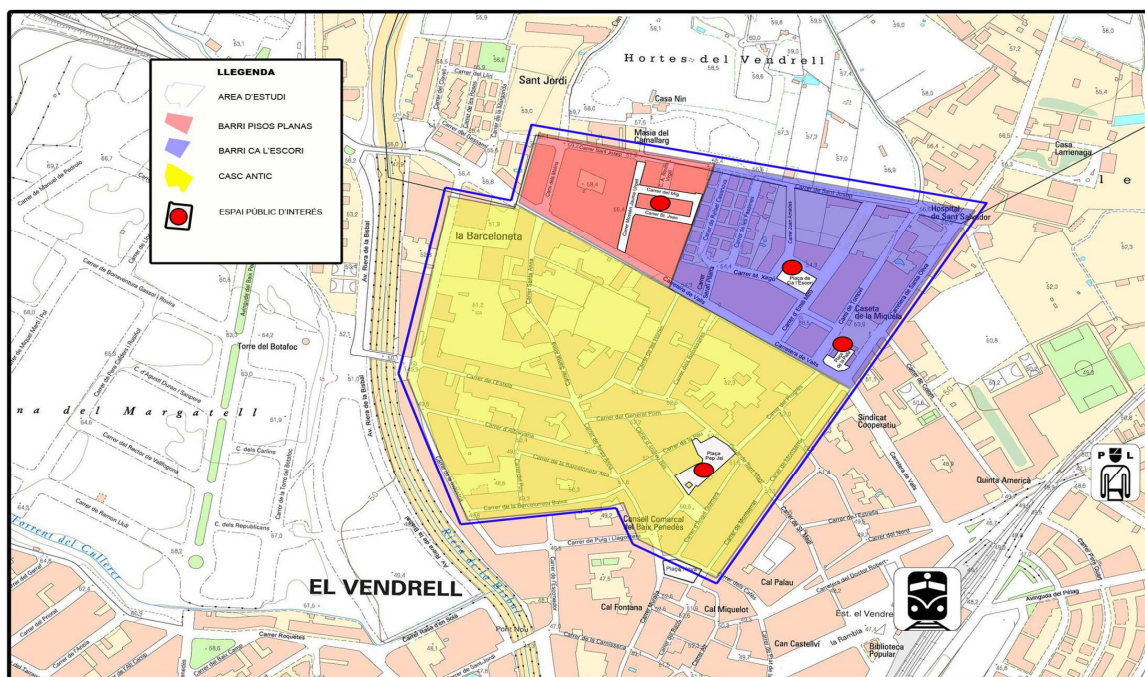
Una vegada analitzat i reflexionats els tres conflictes, crec que els problemes dos i tres tenen molts nexes en comú, i per això caldria atendre'ls de manera conjunta.

1.2 - Motivació/justificació

La raó que m'empeny a fer aquest treball de recerca és la meva experiència com a responsable d'un cos policial, des de fa poc més de 6 anys, però també des de la visió

de més de 26 anys de professió, durant els quals he pogut observar i experimentar vivències i canvis molt significatius, fonamentalment des de la perspectiva policial, però també com a un ciutadà més.

La zona d'estudi (veure gràfic 1.1), és una zona que podríem catalogar com "calenta", no tant pels índex de fets delictius però sí com a un dels punts crítics del municipi a causa de diferents factors, que són amplificats per ressò mediàtic, de la manipulació per interessos polítics i/o partidistes o fins i tot pel seu potencial risc de fractura social.



Gràfic 1.1: Representació gràfica territorial.- Font: elaboració pròpia.

enllaç: <http://dl.dropbox.com/u/53925757/jordi%20altarriba%20din%20a4%204.jpg>
(permet ampliar)

Aquesta preocupació tan alta per un barri, o una part de la població, relativament petita, em provoca un desig d'analitzar des de diferents perspectives els problemes existents, els quals crec que tenen un nexa d'unió com a pal de paller, que seria la convivència i l'ús (tolerat o lícit) i l'abús (intolerat o il·lícit) de l'espai públic.

Tanmateix, crec important dir que el plantejament del treball, al menys aquesta és la idea inicial, juntament amb l'experiència i tota la humilitat possible, em diu que tot i que ja s'han treballat, s'han dut a terme i s'hauran de seguir fent accions de caire policial, no són suficients per resoldre l'escenari que se'ns presenta i, fins i tot m'atreveria a dir, que segurament no són les més encertades, amb la qual cosa plantejarà unes vies d'acció que ja puc avançar requeriran un treball transversal i multidisciplinari si realment es volen assolir resultats satisfactoris, si més no, sense anar acompanyades d'altres accions, i sobretot amb la coresponsabilització de totes les parts implicades per tal de gestionar les accions de manera més racional, eficaç i eficient.

1.3 - Els reptes

Els diferents problemes que es descriuen en el present treball no són únics d'aquesta zona ni d'aquesta població, ja que sense cap mena de dubte i amb tota probabilitat podríem extrapolar-los a altres indrets de la geografia catalana. Malgrat tot, hi ha diferents condicionaments que potencien la seva vessant negativa, com a sector conflictiu o amb cert perill. Entre els més destacats, cal assenyalar l'aïllament de la zona, la seva situació geogràfica que provoca una mínima comunicació amb altres barris.

Els veïns van a treballar, a fer compres o qualsevol tipus d'activitat, però per contra són pocs ciutadans de la resta de la població i de la comarca que acudeixen a la zona, tret de l'eix principal, a causa de la presència d'uns comerços concrets, o pel fet de ser uns eixos de pas obligat (la confluència entre la carretera de Santa Oliva i la carretera de Valls). Tanmateix, les demandes dels diferents actors (el teixit social tradicional, les associacions d'immigrants, polítics), més les dades policials i de serveis socials o altres informacions, queixes, etcètera, mostren que una de les principals preocupacions de la ciutadania resident a la zona radica en aquest risc potencial, ja sigui percebut o real, de conflicte latent.

Tal com ens diu Jordi Borja (2003):

Son muchos los conflictos que se pueden producir entre diferentes usos y funciones del espacio urbano, pero tal vez hay una tensión estructural difícil de gestionar entre dos funciones diferentes: el estar y el pasar, entre el viandante y los usos de sociabilidad (Borja 2003).

És al carrer i a les places del barri on es concentren persones que no s'entrellacen sempre de manera satisfactòria. Aquestes persones dificulten o fan complicada la convivència i l'ús dels espais comuns (o abús, que és el repte de dilucidar si té lloc), que es pot traduir en compartimentació d'aquests espais. D'aquesta manera, els espais es converteixen en "fronteres" o en espais aïllats que algú, amb més o menys raó, pugui sentir enfront d'altres usuaris com a territoris propis o fins i tot en el sentiment d'alguns com a enemics o d'apropiació indeguda. Aquests processos d'espais que anomenaré de "**zonificació ètnica**", es fonamenten, bàsicament, en la variable ètnica, referent als immigrants d'origen magribí.

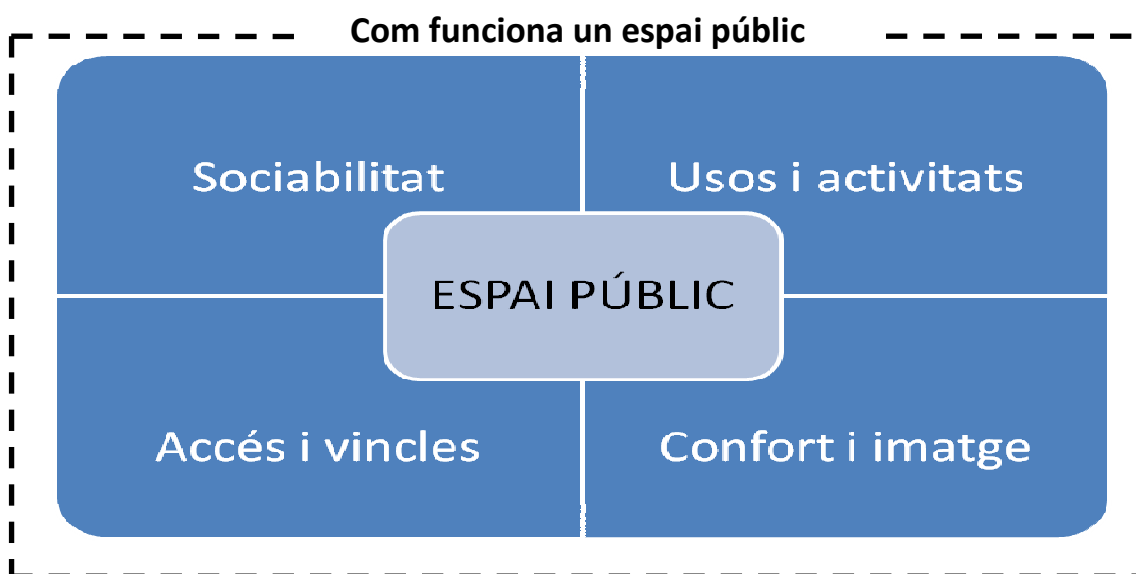
Tot això, concorda amb el que comenta Aramburu (2000):

Es curioso que en nombre de la de defensa del espacio público como un espacio abierto a todos, se estigmaticen las prácticas de sociabilidad en público de los inmigrantes, que lo que muy bien sintetiza el famoso término "ghetto", que sólo se aplica a un tipo de concentraciones, y es totalmente ciego ante las múltiples concentraciones y fragmentaciones sociales, profesionales, generacionales y de todo tipo que están absolutamente generalizadas en nuestra sociedad.

Aquestes imatges generen un degoteig de queixes o requeriments constants a causa de les sensacions d'inseguretat per part dels veïns i els ciutadans del municipi, encara que cal especificar que no sempre es concreten en situacions reals de fets delictius o d'incivisme però serveixen d'amplificador negatiu. Per tant, puc afirmar, basant-me en l'experiència professional, en l'aprenentatge de les lectures i en la recerca de material per fonamentar aquest treball, que les situacions de convivència gestionades de manera ineficaç són un multiplicador negatiu de qualsevol fet relativament menor, (ja que provoquen unes situacions i uns sentiments de rebuig entre diferents grups o comunitats quan no s'intenten resoldre de manera positiva), mitjançant l'ús d'una interlocució recíproca per assolir la implicació de tota la comunitat afectada. En conseqüència, tots sabem que el desconeixement i la manipulació, o bé la propagació de rumors, són uns enemics molt voraçs.

1.4 - Estat de la qüestió

La convivència en comunitat és la base del progrés humà, i aquest fet implica l'acceptació i el compliment d'algunes normes socials que fan possible l'exercici dels drets individuals de les persones, que a la vegada els fan compatibles amb l'exercici dels drets dels altres, que és l'objectiu del treball. La responsabilitat compartida de fer ciutat exigeix seguir unes pautes de comportament cívica que permetin la llibertat de la ciutadania, amb el límit essencial del respecte als altres, que preservin el patrimoni urbà i natural, com també els béns públics, i alhora garanteixin la convivència ciutadana en harmonia.



Quadre 1.1: Font:PPS¹ (2002), pàg. 85. elaboració pròpia.

¹ Project for Public Space (PPS 2002). Organització no governamental dedicada a crear i mantenir espais públics que construeixen comunitat mitjançant suport tècnic, educació i recerca. Nova York.

Si traslladem aquest (Quadre 1.1) al cas que ens ocupa aquest treball, podem establir que la finalitat, en aquest cas de l'Ajuntament i la resta d'institucions implicades, hauria de ser la de preservar l'espai públic com a lloc de trobada, convivència i civisme, en el qual totes les persones puguin desenvolupar en llibertat les seves activitats de lliure circulació, oci i esbarjo, amb total respecte a la dignitat, als drets dels altres i a la pluralitat d'expressions i de formes de vida diverses, les quals enriqueixen el nostre municipi; en definitiva, amb el respecte i la inclusió de la diversitat existent.

Per tant, cal cercar aquells aspectes que tenen major rellevància per tal d'evitar aquelles conductes que puguin pertorbar la convivència ciutadana o minimitzar els comportaments incívics que puguin donar-se a l'espai públic. En aquest treball es pretén fer una contribució en aquest sentit.

La internacionalització de les relacions socioeconòmiques s'ha traduït, durant els darrers anys, en un fort creixement dels fluxos migratoris cap a les ciutats modernes. El Vendrell no es alià a aquest fet, i la població immigrant constitueix un percentatge molt significatiu dels ciutadans.

Sovint, però, les diferències que comporta la convivència de persones de tan diversa procedència i condició, provoca situacions i relacions de conflicte, en les quals els immigrants són objecte de prejudicis, de valoracions subjectives i d'actituds discriminatòries, que poden anar des de la intolerància o la marginació fins a l'agressió, i que requereixen d'una actuació decidida en defensa dels drets més elementals de les persones, tal com explica Corominas (2005: 10):

“Hi ha alguns senyals clars que no anem bé, que tendim a crear guetos i marginalitat sota la capa d'aparent assimilació (serem mai una societat prou madura per a no haver de seguir debatent entre assimilar o marginar i, en canvi, integrar tot respectant la diferència?)”

Dit això, com anàlisi qualitatiu d'incidents crítics i documentació cercada, voldria fer esment a problemes en diferents indrets de Catalunya, Espanya o fins i tot d'Europa, on aquests darrers anys hi ha hagut problemes en diferents llocs amb condicions socioeconòmiques, d'habitabilitat, de convivència deficient o d'altres de característiques similars o semblants que tenen el seu origen o tenen arrels o versemblances amb problemes detectats a la zona d'estudi, per la qual cosa és bo fer memòria i, tenir present, per tal d'evitar qualsevol conflicte futur, pel fet de no treballar-hi adequadament, exemples:

**Juliol de 1999 a Ca n'Anglada (Terrassa). Conflicte de convivència per usos o abusos de l'espai públic d'una Plaça.*

**Febrer de 2000, El Ejido (Almeria), zona d'agricultura intensiva amb una gran presència de temporers nord africans. La tensió que produïa la seva massificació*

i manca d'integració amb la població local, va acabar per explotar en un motí contra ells en resposta, es deia, a una situació d'inseguretat.

**Estiu 2001, ciutats del Nord d'Anglaterra (Oldham; Burnley o Bradford), episodi de conflicte racial en relació al racisme i a la integració de les "segones generacions"*

**Octubre 2005. Greus problemes als barris perifèrics de París (França). Els problemes de fons que comporten la crisi francesa, són complexos i remetent a la conjunció de pobresa segregada, exclusió social i discriminació etnocultural que patien els protagonistes de les revoltes, en la seva immensa majoria joves francès d'origen magrebí i subsaharià, successos coneguts com La Banlieue de les vivendes socials, molt empobrida i segregada, escenari de les revoltes.*

**Gener de 2010, conflicte a Premià de Mar. Una manifestació contra la construcció d'una mesquita, origina incidents violents.*

**Febrer de 2010 Conflictes a Salt (Girona). En 10 anys la població immigrant ha passat del 6% al 43%. Problemes veïnals de convivència, que van acabar en aldarulls al carrer.*

Per això, crec que ara mateix un dels riscos als que es veu exposada la meua població és el tractament de la immigració, la seva integració, sense oblidar l'ús de l'espai públic, en especial la zona d'estudi tal com s'ha observat. També cal conèixer la situació real dels fets delictius, per saber si concorda amb la percepció de la seguretat en aquest indret. En referència a això, tenir present el text de Jaume Curbet (2007: 86,87):

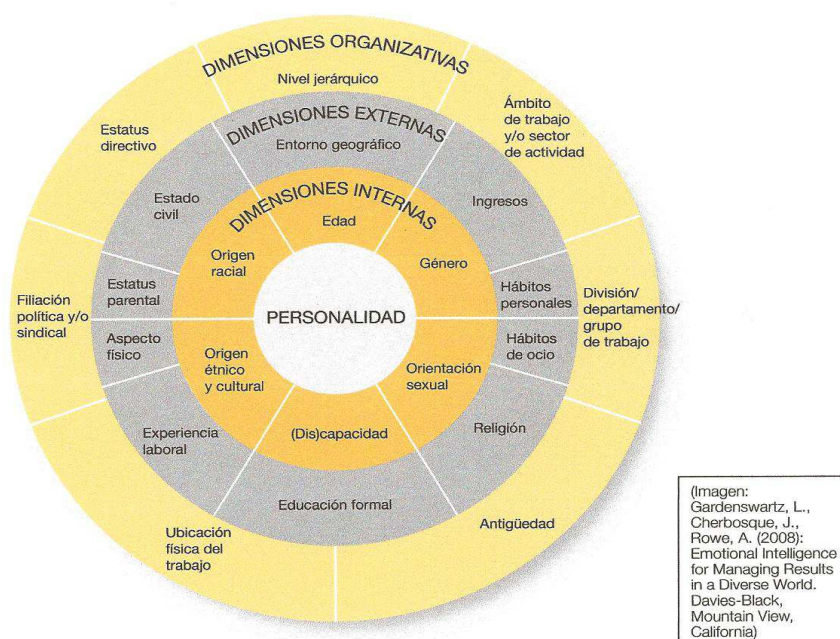
"Tot indica doncs que les *demandes de seguretat*, en la nostra societat, es configuren a partir del *risc percebut* a la delinqüència considerada com un tot indiferenciat - més que no pas del *risc real* a ser víctima d'un tipus específic de delictes-, prioritàriament, per part d'aquell sector de la població que es troba amenaçat per la marginació econòmica i també per la social, cultural, política i ideològica. Això explica que les polítiques públiques s'orientin, prioritàriament, a respondre a les demandes de seguretat d'una població atemorida (*polítiques de seguretat*) que no pas a desactivar els conflictes diversos que es troben a l'origen de les distintes manifestacions de violència (*polítiques de prevenció social*). De manera que el cercle viciós està servit: conflictes desastrosos que generen inseguretat en els sectors socials més vulnerables; demandes de seguretat que expressen més el *risc percebut* que no pas el *risc real*; polítiques de seguretat que pretenen tranquil·litzar la població atemorida sense modificar les condicions de producció d'aquests temors; inseguretat cronificada. I, quan aquesta inseguretat ve de la mà, com acostuma a ocórrer, de crispació entorn a la identificació per a la nacionalitat o l'ètnia- que es tradueix en ressentiment contra *invasors* considerats com a inassimilables-, aleshores es pot confondre, amb tota facilitat, el lladre o el carterista, a qui no hi ha manera de trobar, amb l'estranger, ben visible, per la seva part. D'aquesta forma, delinqüent i immigrant es poden confondre en una figura absolutament exterior a nosaltres, de manera que no mereixen sinó l'exclusió"².

² Text del llibre "Temeraris atemorits" l'obsessió contemporània per a la seguretat. Jaume Curbet (2007) Pàgines 86 i 87.

La societat actual entén les ciutats i els pobles no només com un conjunt d'edificis, carrers, parcs i places, sinó com un lloc de relació, trobada i convivència entre diferents persones. A més, les noves societats urbanes incorporen nous models de relació entre grups i incrementen la complexitat dels problemes fruit de l'ocupació de l'espai comú i de la diversitat, ja sigui de persones o d'interessos.

Dit això, s'ha de dir que la composició del mosaic de ciutadans de la zona d'estudi és divers, igual com en molts llocs de la nostra geografia actual. Parlar de diversitat és parlar de diferències, i un dels models clàssics per analitzar aquestes diferències es el proposat per Gardenswartz i Rowe³, que distingeixen quatre nivells o dimensions de la diversitat, com si es tractés de les pells d'una ceba (vegeu gràfic 1.3), tot i que cal tenir present que⁴:

- 1) Evidentment, una persona pot pertànyer a més d'una categoria.
- 2) La pertinència a un grup d'identitat no és fixa ni immutable.
- 3) Cada grup és, en si mateix, heterogeni.



Gràfic 1.3 (Imatge:Gardenswartz,L;Cherbosque, J;Rowe, A (2008).

Arribats a aquest punt, voldria aprofitar per fer un petit incís per dir que la problemàtica que es genera amb la immigració no només és un problema d'ara; com a curiositat, i per tal de no perdre l'objectivitat, mostro un text dels anys 30 del segle passat en el

¹Gardenswartz, L, Cherbosque, J. Rowe, A. (2008) Emotional Intelligence for Managing Results in a Diverse World. Davies-Black, Mountain View, California)

⁴Kirton, G i Greene, A.M. (2010): The Dynamycs of Managing Diversity. A critical approach. Buterworth-Heinemann (Elsevier). Oxford, UK, pp. 13 i ss.

qual es posa de manifest la por que en aquells moments causava la immigració en aquest cas entre regions dins del mateix país (Espanya):

"Si en situacions econòmicament expansives la població immigrant pot acomodar-se a les ciutats i poblacions sense greus tensions, encara que, en pitjors condicions que els nadius o autòctons o dels que han arribat abans, en situacions de crisi els conflictes s'aguditzen. Per exemple, el que va tenir lloc durant la crisi dels anys 1930, quan autors com Vandellós, cridaven l'atenció sobre els perills i amenaces que per a "les qualitats racials" dels catalans representava una immigració tan poderosa com la dels murcians:

Cal dir, però, que els augments en els darreres dades de població totals són deguts a les aportacions migratòries vingudes de la vall de l'Ebre i del llevant peninsular, entre les quals es nota tendència vers els predominis en els provinents de la regió murciano-almeriana; potser menys afins racialment amb nosaltres que les valencianes i aragoneses. La correntia immigratòria del sud-est espanyol per haver pres caràcter d'allau a Barcelona i a la seva rodalia ha estat la desvetlladora de les inquietuds públiques i l'esperonadora de les recerques del nostre autor i els que el segueixen. A partir del 1913 l'excés d'obres públiques, l'extensió de les indústries de peonatge, la intensificació fabril, estimulada circumstancialment per la guerra europea, la reducció de la jornada de treball i l'explotació de les sals potàssiques han estat la causa de l'exacerbament migratori que ha dificultat l'adaptació d'aquesta massa forastera. Per haver restat inassimilada sol ésser causa de trastorns en l'ordre social i podria ocasionar efectes descaracteritzadors sobre el nostre poble. Ara toquen les conseqüències d'haver-nos volgut "equipar" massa de pressa -o d'haver-nos deixat "equipar"- sense disposar de braços ni de capitals suficients, per la qual cosa homes i diners hagueren de venir de fora. I ara ens trobem endeutats i engavanyats, per manquement a la dita popular, que aconsella no estirar més el braç que la màniga. Sense aquesta invasió impetuosa l'aportament foraster normal no hauria desvetllat recels, i menys hauria originat sobresalts, amb la qual cosa, d'afegitó, ens hauríem estalviat manta jeremiada sobre la minva de la natalitat.

No volem pas dir que aquesta qüestió dels naixements, de molta importància demogràfica, no hagi d'ésser tractada, sinó que s'hauria tractat amb l'objectivisme amb què els problemes demogràfics són presentats a través de les pàgines de La immigració a Catalunya.

*Vandellós, Josep A.: Catalunya, poble decadent, Barcelona, 1935."*⁵

Tal com s'ha observat, en alguns fets concrets o que han succeït, ja bé sigui algun incident puntual per motivacions polítiques o partidistes, o altres raons, a més del ressò als mitjans de comunicació (vegeu apèndix 1 del recull de premsa), En definitiva, cal treballar per evitar el concepte que Muixí i Borja (2001:94) anomenen: crisi de l'espai públic⁶

"Davant un cert desenteniment i incapacitat d'algunes ciutats per resoldre els seus problemes socioeconòmics i el bombardeig mediàtic sobre els perills que suposen els espais públics, que ocupen o hi viuen els "altres", la solució més ràpida es decidir que cal practicar un cert "higienisme social" per sanejar la ciutat, prèviament considerada com una realitat patològica, i fins i tot "satanitzada". Consisteix a "netejar" la ciutat dels "altres", substituint els

⁵ Treballs de la Societat Catalana de Geografia, 69, 2010 (257-260)
<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000173/00000091.pdf>

⁶Pàg. 94-L'espai públic:ciutat i ciutadania. Jordi Borja i Zaida Muxí. Diputació de Barcelona.2001

espais públics per àrees privatitzades considerades zones protegides per a uns i excloents per a d'altres. Ens proposen un succedani de realitat, llocs hipercontrolats, on tot sembla veritable però no ho és".

2.- HIPÒTESIS DE TREBALL

Les preguntes d'investigació a les que pretenc respondre amb el transcurs del treball, són:

- La (in)seguretat de la zona es deu a major índex de fets delictius respecte a la resta de la ciutat?

Per aquesta pregunta la **hipòtesis de treball**, és què: **La inseguretat objectiva en la zona no és superior a la mitjana de la resta del municipi.**

- Fins a quin punt altres variables poden estar incidint en la conflictivitat de la zona?. Si és així, si hi ha altres variables o factors de risc que influeixen, quines són aquestes variables i amb quina intensitat afavoreixen la conflictivitat?.

Per aquesta pregunta la **hipòtesis de treball**, és què: **Existeixen altres variables, diferents a la criminalitat objectiva, que poden influir o influeixen en la percepció de (in)seguretat.**

- Fins a quin punt existeix un ús/abús o apropiació inadequat/da dels espais públics?. Si és així, si hi ha raons que expliquin aquest ús intensiu dels espais d'ús comú?.

Per aquesta pregunta la **hipòtesis de treball**, és què: **L'estructura social, la morfologia urbana, l'activitat econòmica, presenten especificitats que influeixen en la generació de conflictes. La massificació i la configuració dels habitatges són un factor motivador d'aquesta necessitat de fer un ús intensiu dels espais públics.**

- Existeix acceptació o rebuig de les persones migrades i que s'han establert a la zona?. Si és així, la acceptació o rebuig té lloc per igual amb independència de la procedència de les persones nouvingudes?.

Per aquesta pregunta la **hipòtesis de treball**, és què: **El número de persones immigrants, en especial de l'ètnia magrebina, la més nombrosa per la seva visibilitat i habitual costum de fer vida al carrer, comporta una visió esbiaixada dels mateixos i és causa d'estigmatització de les pràctiques de sociabilitat en públic, encara que no siguin una causa directa dels conflictes.**

Amb aquest treball vull trobar, de forma voluntària, una proposta teòrica i a la vegada que tingui efectes pràctics més agosarats del que s'ha fet fins el moment.

L'experiència acumulada, la recerca de documentació, els coneixements existents i la gestió dins d'aquest àmbit han de servir per assolir una millor conscienciació de totes les parts implicades (els polítics, els tècnics i la resta d'operadors), per tal d'impulsar accions que permetin un disseny i implementació d'intervencions que produeixin equilibris més estables, responsables i duradors per tal de millorar la convivència i els usos comuns dels espais públics.

Per a cadascuna d'aquestes hipòtesis, en sorgiran un seguit d'accions, algunes preventives i socials, potser les més interessants des del meu punt de vista i experiència, així com també una sèrie de mesures de caire més repressiu o coercitiu des del punt de vista administratiu, policial o judicial.

3.- METODOLOGIA

S'han emprat mètodes quantitatius (anàlisi de dades sobre variables, realitat social, fets delictius de la zona, etc) com qualitatiu (entrevistes, anàlisis, notícies, etc)

Pel que fa a l'objectiu científic es planteja tant la inferència descriptiva, referent a la constatació de *com* es produeixen els fets conflictius a la zona d'estudi, com la inferència causal, que s'encarrega d'estudiar la concreció de *per què* es produeixen els incidents crítics.

3.1 - Descripció dels mètodes quantitatius:

Al llarg del treball es recull l'observació científica basada en l'experiència personal i professional a més de les dades estadístiques disponibles sobre les variables d'interès (estratificació social de la zona, fets delictius, economia, etc.).

3.2 - Descripció dels mètodes qualitatiu:

a) Enquestes i Entrevistes

Per tal de disposar d'informació subjectiva i de percepció, he realitzat 11 enquestes i entrevistes amb diferents actors implicats o partícips de la qüestió. D'aquesta manera, les enquestes i entrevistes s'han realitzat a informants qualificats que representen els següents grups:

- 1 grup tècnic
- 1 grup teixit social (autòctons)
- 1 grup teixit associatiu (immigrants)
- 1 grup de joves de 20 a 25 anys

L'agrupació es realitza per raons d'operativitat de l'activitat de camp atenent afinitats de procedència o especialització, o, en el darrer cas, tractant-se d'un problema en el

qual els joves són part fonamental, per la qual cosa he cregut rellevant posar de manifest la seva opinió.

Al llarg de tot el treball denominaré aquests grups amb un codi identificador, el qual anirà al costat d'aquests quan els citi textualment per tal d'identificar l'origen, tal com descriu a continuació:

Grup 1 (tècnic especialitzat):

- ***GTE-1** (Cap de la Comissaria de Mossos d'Esquadra Baix Penedès)
- ***GTE-2** (Educador social/Mediador de l'Ajuntament del Vendrell)
- ***GTE-3** (Tècnic de Gestió Serveis Socials de l'Ajuntament del Vendrell)

Grup 2 (teixit social: autòctons):

- ***TSA-1** (Exregidora de Plataforma per Catalunya (PxC), i expresidenta de l'Associació de veïns de Pisos Planas)
- ***TSA-2** (Botiguer d'un comerç antic al nucli històric – carrer de Santa Anna -)
- ***TSA-3** (Jubilat, membre de l'Associació de Veïns de la Carretera de Valls)

Grup 3 (teixit social: immigrants):

- ***TSI-1** (Associació Cultural islàmica d'empresaris)
- ***TSI-2** (Associació Àrab del Vendrell)

Grup 4 (joves residents):

- ***GJR-1** (Noia jove **autòctona** resident a la zona de 21 anys)
- ***GJR-2** (Noi jove **immigrant** resident a la zona de 20 anys)
- ***GJR-3** (Noia jove **immigrant** resident a la zona de 25 anys)

Les entrevistes personals als participants es van dur a terme entre el dia 20 de desembre de 2011 i el 18 de gener de 2012, i estaven formades per dues parts: d'una banda una entrevista, codi: **(E)**, estructurada en unes preguntes concretes (15/17) a través de les quals havien de dir la seva opinió, el seu punt de vista o el que pensen sobre la qüestió que s'aborda, i per altra una segona part, en la qual se'ls lliurava un qüestionari, codi: **(Q)**, de respostes tancades (15).⁷ Pel que fa al contingut de les entrevistes, s'han cercat dades qualitatives amb la interlocució dels entrevistats mitjançant una entrevista semi estructurada per recollir la seva perspectiva sobre la problemàtica, com els afecta i que pot aportar cadascú des de la seva posició. Les

⁷ Les dades senceres de les enquestes i qüestionaris s'adjunten al treball en un apèndix al final del mateix (número 2)

preguntes gairebé totes iguals, tret d'alguna diferent en funció del grup o origen. En acabar aquesta se'ls donava l'enquesta perquè poguessin anotar les respostes, sense donar massa temps, per intentar obtenir la màxima sinceritat, totes es van dur a terme preguntant les mateixes qüestions i el mateix ordre, per tal de disposar de dades comparables; en definitiva, per tal d'obtenir la visió d'aquestes persones sobre els problemes del barri de caire general, sobre els espais públics, sobre la immigració i per saber la seva opinió personal sobre el tema en qüestió.

b) Anàlisi de Documentació

Es recull la documentació sobre incidents crítics i l'anàlisi d'impacte que provoca en els mitjans de comunicació, en els Plens, en les afirmacions polítiques, etc.

4.- DESCRIPCIÓ ZONA D'ANÀLISI.

El Vendrell, és la capital de comarca del Baix Penedès. Hi viuen 36.968 persones⁸ i el seu terme municipal té una superfície de 36,82 km².

Com ja he dit, em centro en una zona concreta del municipi on majoritàriament hi viu la major part de gent immigrada de la població: la zona 1 fa referència el centre històric o nucli antic; la zona 2 correspon als habitatges coneguts popularment com Pisos Planas, i finalment la zona 3, que és una edificació relativament recent anomenada la plaça de l'Escori, a més d'una plaça que està envoltada d'habitatges populars, que s'anomena plaça de la Palla, i té les mateixes característiques que els Pisos Planas⁹. Tota aquesta zona, a més, és la zona que engloba el Projecte del Pla de barris¹⁰.

4.1 - Configuració urbana:

Les condicions dels habitatges de la zona afectada no són gaire homogènies, ja que en general la gran majoria d'habitatges tenen una certa antiguitat i presenten un estat de conservació deficitari, en general, tret de la zona de recent edificació.

Hi ha poques zones amb places grans, els carrers són estrets, amb voreres estretes (tot i que s'han fet accions de millora, per exemple carrers amb plataforma única, ampliació de voreres, -com a millora urbanística -), illes de cases compactes, amb poc

⁸ Segons dades del Padró municipal, com data de referència 31 desembre de 2010, actualització segons dades del registre del dia 6 d'abril de 2010. Pàgina web de l'Ajuntament del Vendrell.

⁹ Veure plànol representació gràfica territorial a la pàgina 6 d'aquest treball (Gràfic 1.1).

¹⁰ Pla de Barris - Llei de la Generalitat, actuació aprovada pel Vendrell al 2007 nucli antic). <http://www6.gencat.cat/atlasbc/>.

esponjament entre elles, per la qual cosa tota aquesta morfologia, permet que la plaça Pep Jai, o la plaça de Ca l'Escori es converteixen en els dos espais públics, amb unes certes dimensions disponibles com zona d'esbarjo o per anar a prendre el sol i, ubicats dintre de la zona d'estudi.

4.2 - La Població:

En aquesta zona hi viuen poc menys de 6.500 persones, i hi ha uns 2.000 habitatges. Això significa que la densitat de població és de 79,02 habitatges/hectàrea, o 269,70 habitants/hectàrea, valors que corresponen a una densitat força elevada. En el seu conjunt el municipi del Vendrell presenta unes densitats molt menors (6,94 habitatges/ha i 9,14 habitants/ha)¹¹

4.2.1 - Variació de la població:

Com s'observa a la taula 4.1, segons les dades del padró Municipal, la població del Vendrell ha passat de 25.367 persones l'any 2001, per arribar a 36.968 al 2010, fet que suposa un creixement demogràfic força gran i significatiu, un problema més, en especial, per poder donar serveis adequats a tot aquest creixement. Aquesta dada constata l'arribada massiva de nous habitants al Vendrell durant els darrers anys.

	2001	2006	2010	Percentatge 2001-2006	Percentatge 2006-2010
Àrea d'anàlisi	4.578	5.260	6.473	+14.9%	+23,10%
El Vendrell	25.367	33.670	36.968	+32.7%	+ 9,80%

Taula 4.1: Evolució de la població (2001-2010). (dades Padró municipal desembre 2010)

Aquest increment no es deu només de l'arribada de població immigrant extracomunitària, sinó també per l'arribada d'efectius immigrants autòctons procedents de molts indrets de la resta del país, en especial del cinturó de la segona corona de Barcelona, a causa del boom immobiliari entre els anys 2004 i 2008.

Per tant, la població de la zona d'anàlisi presenta un increment del 23,10%. Les dades indiquen que al mateix període la població de la resta del municipi ha experimentat un creixement del 9,80% (2010). Un altre autor que ens adverteix, sobre la gestió de la immigració, és en Bauman (2005: 17,18), on diu:

"[...] en la más prolífica y menos controlada «cadena de montaje» de residuos humanos o seres humanos residuales. [...] De ahí las alarmas concernientes a la superpoblación del globo terráqueo; de ahí también la nueva centralidad de los problemas de los «inmigrantes» y los «solicitantes de asilo» para la agenda política contemporánea, así como la importancia creciente del papel

¹¹ Tanmateix, per calcular aquestes densitats s'ha tingut en compte la superfície total del municipi, que inclou sòl no urbà.

desempeñado por vagos y difusos «temores relativos a la seguridad» en las estrategias globales emergentes y en la lógica de las luchas por el poder”).

4.2.2 - Distribució de la població per edats

La següent taula recull la població per grups d'edat.

Àrea d'anàlisi	%	El Vendrell	%	Diferència percentual	
< 15	1.247	19,22%	4.526	12,16%	+ 7,06%
16 a 25	739	11,39%	2.612	7,02%	+ 4,37%
26 a 65	3.544	54,63%	23.839	64,04%	- 9,41%
> 65	957	14,75%	5.305	14,25%	+ 0,50%
total	6.487	100%	37.228	100%	

Taula 4.2: Distribució de la població per edats. Font: (dades padró municipal desembre 2011). Elaboració pròpia.

En aquesta taula destaca el percentatge major de gent jove al barri d'estudi en proporció a la resta del municipi, en especial dels 0 als 25 anys. Per exemple: De 16 a 25 anys, zona d'anàlisi: 739, resta municipi 2.612.

Dit això, cal mencionar el canvi d'uns anys ençà que s'ha produït al Vendrell, en termes generals, què consisteix en què mentre la població total del Vendrell augmenta, els autòctons, és a dir, els vendrellencs, marxen del municipi o al menys canvien de barri de residència.

Aquesta tendència té lloc tant a la zona d'anàlisi com a la resta del municipi. Aquest canvi comporta que per cada quatre persones nouvingudes, un autòcton marxa de la població. Aquesta tendència també es produeix a la zona d'anàlisi, mentre augmenta el número total d'habitants, el conjunt de persones arrelades tendeixen a marxar, la qual cosa agreuja el problema de la integració i de la relació entre residents i nouvinguts. Per tant, trobem una controvèrsia: mentre la població total augmenta any rere any, les persones nascudes o que fa molts anys que s'hi troben instal·lades decideixen marxar.

4.2.3 - Distribució de la població per nacionalitats (lloc de naixement):

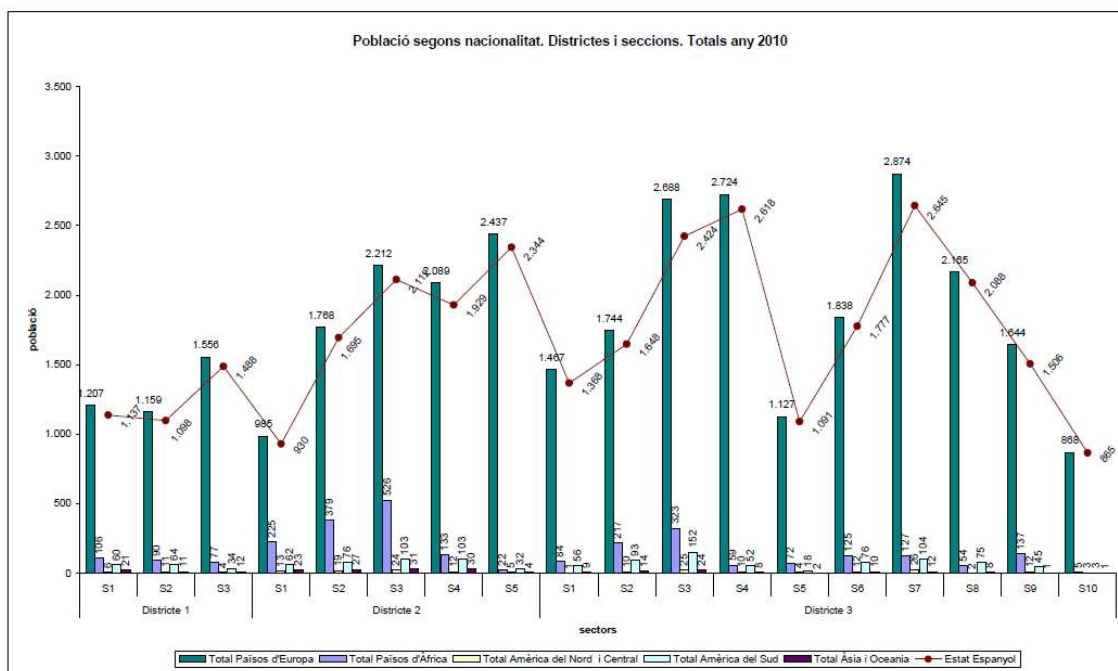
Habitants tot EL VENDRELL	31/12/2001		31/12/2006		31/12/2010	
Nacionalitats						
Estat espanyol	23.669	93,31%	28.634	85,04%	30.763	83,22%
Total UE	306	1,19%	1.106	3,28%	1.485	4,02%
Total resta Europa	43	0,17%	218	0,65%	304	0,82%
Total països d'Àfrica	1.000	3,94%	2.284	6,78%	2.761	7,47%
Total Amèrica Nord i Central	36	0,14%	146	0,43%	199	0,54%
Total Amèrica del Sud	278	1,10%	1.118	3,32%	1.208	3,27%
Total Àsia i Oceania	35	0,14%	164	0,49%	248	0,67%
Total Població	25.367	100%	33.670	100%	36.968	100%

Taula 4.3: Distribució de la població per nacionalitats. Font: (dades padró municipal desembre 2010). Elaboració pròpia.

Habitants zona d'anàlisi	31/12/2001		31/12/2006		31/12/2011	
Nacionalitats						
Estat espanyol	4.037	88,18%	3.734	70,99%	4.780	73,69%
Total UE	20	0,44%	123	2,34%	157	2,34%
Total resta Europa	8	0,17%	54	1,03%	58	0,89%
Total països d'Àfrica	413	9,02%	1.020	19,39%	936	14,43%
Total Amèrica Nord i Central	12	0,26%	38	0,72%	75	1,16%
Total Amèrica del Sud	83	1,81%	230	4,37%	390	6,01%
Total Àsia i Oceania	5	0,11%	61	1,16%	91	1,4%
Total Població	4.578	100%	5.260	100%	6.487	100%

Taula 4.4: Distribució de la població per nacionalitats. Font: (dades padró municipal desembre 2011)¹². Elaboració pròpia.

Tot seguit, adjunto gràfica representativa (Taula 4.5) de la població segons nacionalitat, de tots els districtes i seccions del Vendrell, la zona d'anàlisi es la compresa pel Districte 2, seccions 1, 2 (nucli antic) i secció 3 (zona pisos Planas/Ca L'Escori).



Taula 4.5: Font: Ajuntament del Vendrell. pàgina web (estadístiques al Vendrell).

4.3 - Descripció situació econòmica:

L'àrea d'anàlisi compta amb una elevada taxa d'atur, què és superior percentualment a la taxa del conjunt del municipi i per damunt de la mitjana de Catalunya; a més, una part de la població immigrada, molt present en aquest barri amb comparació amb la resta del municipi, desenvolupa la seva activitat en l'economia informal o submergida, per la qual cosa esdevé difícil afinar la seva quantificació numèrica. És important

¹² Les dades són de 31 de desembre de 2011 de la zona d'anàlisi, per tal de ser el més curós possible i disposar de les més actuals. Per cert es pot observar una davallada en els immigrants provinents d'Àfrica, conseqüència de la situació econòmica - laboral, pel retorn al seu país d'origen.

destacar la taxa de desocupació que hi ha al Baix Penedès, la comarca que presentava, la taxa d'atur més alta de tot Catalunya amb un 25,2%¹³, quan la mitjana de Catalunya és un 15,9%. En aquest document hi trobem:

"Els indicadors socioeconòmics que, per primera vegada s'analitzen a tot el territori català, són 17 com la renda familiar disponible bruta per habitant, el percentatge de contractes temporals, l'atur registrat de llarga durada, persones estrangeres aturades registrades o la taxa de variació de les ocupacions d'alt contingut tecnològic, entre d'altres. A tall d'exemple, l'informe analitza l'atur i fa servir un nou indicador: la taxa d'atur registral, que és un indicador del Departament d'Empresa i Ocupació per mesurar la taxa d'atur inferior a l'àmbit provincial, que és el màxim que ofereix l'Enquesta de Població Activa. Les comarques amb una taxa d'atur registral més elevada el 2010 eren el Baix Penedès (25,2%), el Garraf (19,6%), el Baix Empordà (19,5%) i l'Anoia (19,4%). En canvi, a l'extrem contrari, les comarques amb menys taxa d'atur registral el 2010 eren la Val d'Aran (7%), l'Alta Ribagorça (8,1%), i la Terra Alta (9,2%)."

Per altra banda, l'activitat econòmica és baixa, amb un elevat percentatge de locals inactius, la qual cosa ens dona idea del declivi de la zona. Tot això, junt amb un índex de desocupació elevat i amb una tendència a augmentar, reforça la situació de vulnerabilitat de col·lectius amb dificultat d'accés al mercat laboral, com ara les dones o les persones amb un baix nivell d'estudis o persones en situació irregular. Per últim referent a l'activitat comercial, tenint en compte que el Vendrell és un municipi amb una estructura de l'activitat econòmica per sectors força equilibrada, encara que, en aquest cas, la zona d'anàlisi no participa d'aquesta posició de centralitat en l'àmbit del comerç.

4.4 - Nivell educatiu:

Com ja he dit, el creixement demogràfic ha estat molt significatiu en els darrers anys. La immigració extracomunitària representa una de les principals causes d'aquest creixement, que ha comportat repercussions importants en l'àmbit social, cultural, econòmic i territorial, especialment en aquesta zona, on es concentren la major part de nous nous, facilitat per un cost més assequible dels habitatges.

Un dels aspectes més rellevants dins d'aquest escenari és l'elevat nivell de població amb un baix nivell educatiu. Per exemple, un 79% només amb estudis elementals (EGB; primària completa –no en tots els casos-, etc), un 18,5% té estudis de Formació professional fins a Diplomat o grau mitjà; per últim només un 2,5% té una Llicenciatura

¹³ Així ho conclou la primera Diagnosi del mercat de treball de Catalunya, elaborada pel departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat, a data desembre de 2010.

o estudis superiors, quan a la resta del municipi la mitjana és de 69,5%, 25 % i 5,5% respectivament¹⁴.

4.5 - Problemàtiques socials:

Segons consultes fetes al Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament del Vendrell (gener de 2012), l'augment considerable de població dispersa pel territori té un alt risc de marginació social, per la qual cosa en aquesta zona del municipi es concentren persones amb més problemàtiques socials (gent gran amb malalties cròniques, persones a l'atur sense subsidi, amb problemes de relacions familiars, problemes de tipus interculturals, etc).

4.5.1- Delinqüència:

Fa uns anys hi havia més delinqüència que avui en dia. Per contra, la percepció o sensació d'inseguretat és elevada a causa de diversos factors, entre altres, com ara la proporció molt elevada de concentració de col·lectius desatesos del barri. Les dades anteriors al 2007 són insuficients, ja que només es disposen de dades de la Policia Local; per aquest motiu no les he aportades, ja que eren parcials, incompletes i no permetien valorar adequadament l'estat global de la situació. Aquest fet canvia a partir del desplegament dels Mossos D'Esquadra, que va tenir lloc l'1 de novembre de 2007, i podem disposar de dades més concretes i precises referides al conjunt de fets il·lícits localitzats a tot el terme municipal, la qual cosa permet fer una radiografia molt més encertada, per poder valorar i comparar la zona d'estudi.

Les dades de fets localitzats dels darrers quatre anys (Taula 4.6), d'on extrec filtrant els fets per carrers, tant les del barri d'estudi com al conjunt del municipi:

4.5.2 - Fets il·lícits (Delictes i faltes):

Anys	Fets localitzats zona d'estudi	Fets localitzats a tot el municipi	Percentatge sobre el total municipi
2008	740	13.592	5.44%
2009	651	13.527	4.81%
2010	540	13.235	4.08%
2011	504	12.596	4.00%

Taula 4.6: Font: Dataweb SIPCAT. Elaboració pròpia

¹⁴ Dades extretes de la pàgina web de l'Ajuntament del Vendrell. Estadístiques: Nivell d'instrucció Nombre. Classificació INE. Districtes i seccions. Data de referència 31/12/2010.

Mitjançant aquests gràfics (Taula 4.7 i 4.8) amb dades dels fets absoluts, les quals recullen índex d'il·lícits per cada cent habitants, tant a la zona d'estudi com a la totalitat del municipi:

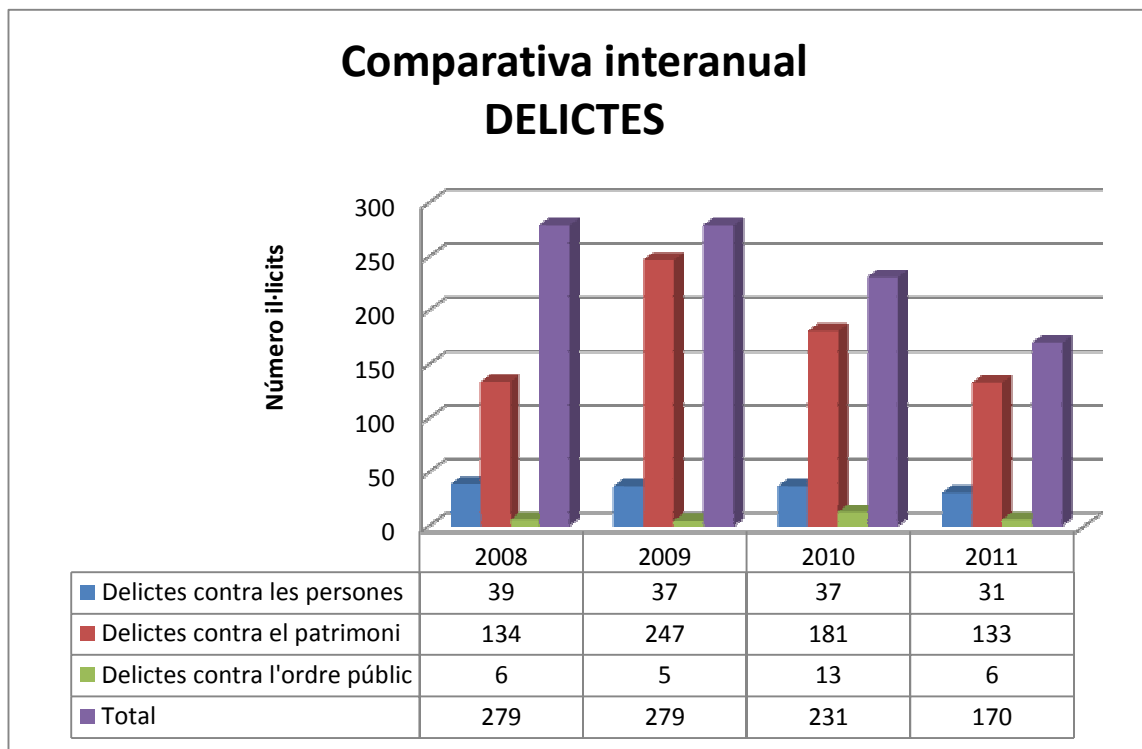
Anys	Fets localitzats zona d'estudi	habitants	Il·lícits x 100hab
2008	740	5.260	14,06
2011	504	6.487	7,76

Taula 4.7: Font: Dataweb SIP mapa delinqüencial ABP Baix Penedès. Elaboració pròpia.

Anys	Tot municipi	habitants	Il·lícits x 100hab
2008	13.592	33.670	40,36
2011	12.596	37.228	33,83

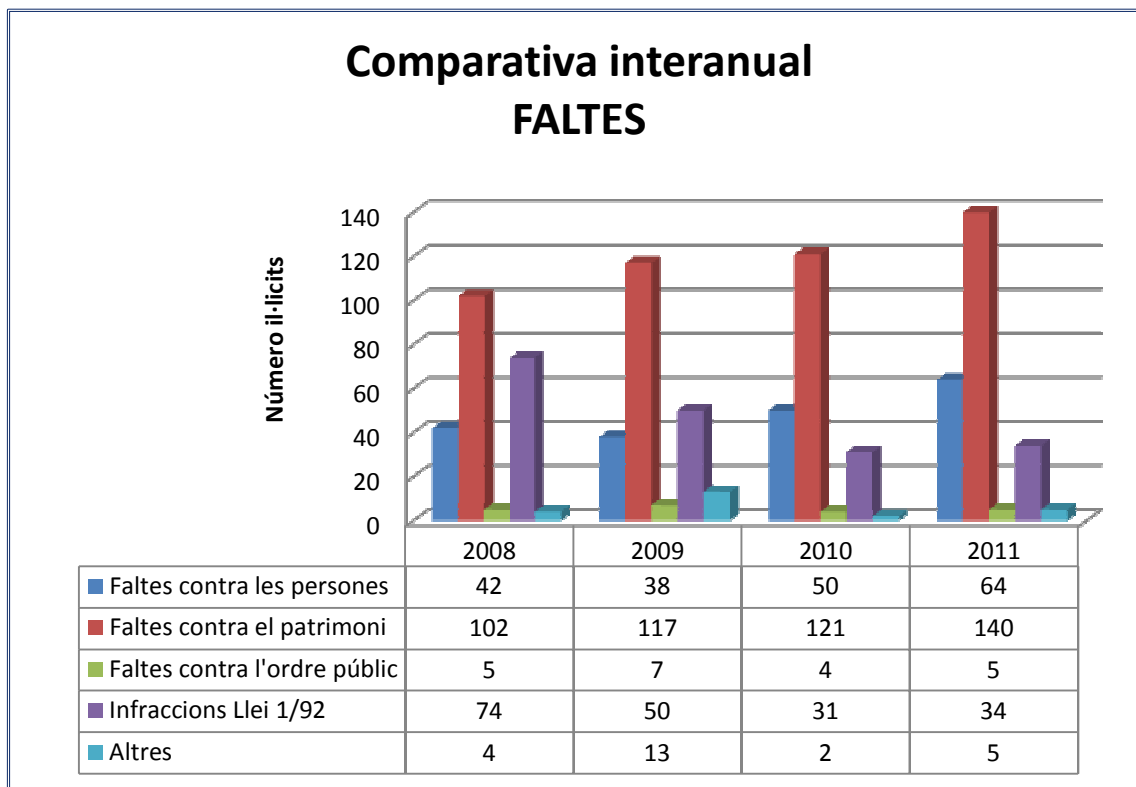
Taula 4.8: Font: Dataweb SIP mapa delinqüencial ABP Baix Penedès. Elaboració pròpia.

Aquestes dades són molt destacables i ens aporten una informació molt valuosa pel tema que estem tractant, ja que es pot comprovar que el nombre d'il·lícits per 100 habitants a la zona d'estudi, que a priori, sembla viure una situació molt greu i amb una sensació i percepció de molta activitat delictiva, resulta ser que aquest índex és molt inferior al del conjunt de la resta del municipi. Per tant ens dóna una dada fonamental per la formulació d'una de les hipòtesis.



Taula 4.9: Font: Dataweb SIP mapa delinqüencial ABP Baix Penedès. Elaboració pròpia.

Recordar el text que citava a l'apartat de l'estat de la qüestió (pàgina 10), relacionat amb un text d'en Jaume Curbet i les demandes de seguretat, al risc percebut i al risc real. L'anterior taula com la següent, (Taules 4.9 i 4.10) posen en relació les dades dels fets absoluts, diferenciant entre delictes i faltes i tipologies del bé jurídic protegit amb les estadístiques interanuals, les comparatives i les seves xifres:



Taula 4.10: Font: Dataweb SIP mapa delinqüencial ABP Baix Penedès. Elaboració pròpia.

Aquestes taules permeten disposar una visió més precisa de la gravetat dels il·lícits i alhora doncs de les dades sobre (in)seguretat objectiva, i la seva possible vinculació amb la percepció, en relació al risc percebut o risc real, de la zona d'estudi.

4.6.- La problemàtica de la droga.

La problemàtica referent sobre la drogoaddicció i el seu entorn existeix. Malgrat tot, en cap cas més que en una proporció similar a la que es pot donar en altres zones. El barri té membres de les comunitats immigrades que són actors molt actius en el seu desenvolupament (algun element de magribins monopolitzen la distribució i venda del haixix en quantitats molt petites, però aquest fet crea molta alarma social); també ho són algunes persones autòctones des de fa molt anys i amb relleus obligats per presència de familiars a la presó pel mateix delictes que ells ara estan cometent.

Dit això, caldria dissenyar noves respostes a les dutes a terme fins el moment, ja que les que tenen només un enfocament estrictament policial han donat resultats

mediocres o poc sostenibles. A això en condueix a aquesta necessitat de tornar a diagnosticar el problema analitzant les causes que aquesta resposta policial no hagi estat suficient i dissenyar noves respostes coresponsables (amb implicació i compromís de tots els actors que hi intervenen (- els que pateixen el problema, els que el provoquen i els que tenen que solucionar-lo-).

4.6.1.- Diagnosi de l'ocupació de les places i altres zones conflictives.

El barri no disposa d'espais verds, utilitzables com a espais públics o espais de relació, tret del Passeig de les Bòviles (de nova creació). La Plaça de l'Escori i la Plaça Pep Jai (places dures), ambdues amb unes petites zones amb gronxadors. Aquesta manca d'espais fa que llocs com les zones exteriors de l'escola Teresina Martorell, Àngel Guimerà o el Club d'esports, hagin estat o siguin utilitzats, fora dels horaris com espais de joc alternatius (saltant les tanques).

Tot i que la vila, per les seves dimensions, té a l'abast instal·lacions esportives públiques o piscines, però que requereixen d'un pagament com abonament.

L'ús majoritari de la població del territori s'adreça a espais d'altres barris fronterers, aquesta manca d'oferta passa per equipaments de joves, esportius, etc. Destacar que dels disponibles (Club D'Esports) està ubicat molt a prop del barri (per sota de la carretera de Santa Oliva).

Durant el dia es detecten dinàmiques característiques de la majoria de zones del municipi, destacant la presència de gent gran al matí, a la tarda infants i adults en general i un cop tanquen els comerços de la zona i més cap al vespre es detecta una disminució del pas de persones, mantenint-se petits grups de joves i adults fent conversa. Al punt del Pisos Planas, en especial la zona del c/ Sant Josep (zona sense edificar), s'ha de destacar l'afluència de grups que utilitzen aquest espai com a lloc de trobada i relació, especialment en horari de nit, que augmenta durant els mesos del bon temps. Punt de conflicte per diferents aspectes, entre altres que és zona limítrof amb el municipi de Santa Oliva tot i que han millorat bastant amb la incrementació d'il·luminació, voreres més amples, tanques protectores per impedir el pas de motos, etc.

Aquest és un dels factors fonamentals de la sensació d'inseguretat de gran part del veïnat. Per una banda, trobem grups de persones preferentment magrebí o sud-americanes que ocupen les places, en la seva majoria es tracta de nois joves que no estudien ni treballen i que passen les hores xerrant. Quan s'ajunten, fan soroll o simplement una presència més o menys nombrosa provoca queixes veïnals per

aldarulls i perquè les persones, majoritàriament les dones i gent gran, se senten intimidades i molestades.

No cal obviar que hi ha grups de joves autòctons que també realitzen comportaments similars als descrits per la resta de col·lectius.

4.6.2.- Diagnosi condicions de vida i socioeconòmica.

També crec important destacar, i alhora fer una reflexió sobre què motiva aquesta necessitat i que no és dóna en altres indrets del municipi al menys amb tanta intensitat, el fet que grups o col·lectius decideixin i optin per ocupar durant unes hores o amb certa aflluència i nombre de persones durant una gran part del dia o de la nit la via pública i provoquin l'ús/abús de l'espai públic. Per dur a terme això és important tenir en compte els usos socials i les formes de vida de les diferents comunitats, però també l'habitabilitat de les seves llars i de les condicions en què es troben aquestes.

D'altra banda, l'activitat econòmica és baixa. Tot això, junt amb un índex d'atur elevat i amb una tendència a augmentar, la qual cosa reforça la situació de vulnerabilitat de col·lectius amb dificultat d'accés al mercat laboral, com ara les dones o les persones amb un baix nivell d'estudis o persones en situació irregular.

Per tant ja avanço que la resolució de la problemàtica requereix plantejar un/s Pla/ns d'actuació amb els respectius programes o projectes, com podria ser el plantejament d'un **Pla de millora de la zona del Pla de Barris del Vendrell**.

5. - CONTRASTACIÓ DE LES HIPÒTESIS

El conjunt de dades, observacions i perspectives analitzades confirmen que hi ha tres focus de conflicte que conflueixen:

- La venda i el consum de substàncies estupefaents.
- Els problemes de convivència d'ús/abús en places, en concret i, a la via pública en general.
- Els problemes de convivència entre comunitats i/o entre veïns.

Tot seguit s'analitza el nivell de certesa de les hipòtesis de treball que s'han formulat a l'apartat 2:

H.1¹⁵ La inseguretats objectiva en la zona no és superior a la mitjana de la resta del municipi.

¹⁵ Llegenda **H:** hipòtesis; **E:** entrevista; **Q:** Qüestionari

Les dades del registre policial de fets coneguts confirmen que No hi ha un índex de criminalitat superior al de la resta del municipi

Com s'ha evidenciat la zona registra una taxa de fets per 100 hab. de 7,76 mentre que la del conjunt del municipi és de 33,83 %. (veure taules 4.7 i 4.8)

Tampoc les tipologies delictives són especialment greus a la zona. Predominen els delictes contra la propietat sobre els més greus contra les persones.

En aquest mateix sentit els informants entrevistats manifesten:

No hi ha constància d'índex de fets delictius i/o comportaments incívics per sobre de la mitjana d'altres espais públics. Sembla doncs que el principal problema és d'(in)seguretat subjectiva.

Síntomes:

- *Ocupació intensiu de l'espai per població magrebina resident (majoritària al barri)*
- *Queixa veïnal d' inseguretat (per una minoria no magrebina) basada en aquesta presència intensiva de magrebins*
- *Associació per inferència de la presència de persones a la realització de conductes delictives (tràfic de drogues) i magnificació del risc per la seguretat personal*

Causes:

*Por difusa a allò desconegut. Motivada potser per informació-formació parcial, incompleta o errònia, estereotips (propis o induïts per determinats discursos), etc. **GTE-1 (E)***

H.2.- Existeixen altres variables, diferents a la criminalitat objectiva, que poden influir o influeixen en la percepció de (in)seguretat

La informació analitzada confirma que la zona presenta especificitats que contribueixen amb més o menys intensitat en la generació de conflictes. Aquestes especificitats són:

H.2.1: Baixa integració intercultural (desconeixement recíproc –autòctons immigrants - de trets culturals de l'altre)

S'ha fet palès en algunes entrevistes que el fet de desconèixer la llengua, la cultura o conceptes de vida en comú (comunitats de veïns) la desubicació, en especial, els que han arribat fa poc, provenen de poblacions petites i es troben desorientats en una població de les dimensions de la nostra, la manca d'habilitats per fer algunes gestions que són del tot quotidianes per a nosaltres (Per exemple, treure diners d'un caixer automàtic). Per constatar això, trobem les respostes dels entrevistats a les preguntes, *sobre les accions de millora i que poden fer tant els immigrants com els autòctons?:*

S'han de crear ponts i vincles entre les cultures. Espais de trobada per tal de fomentar la cohesió, a través d'entitats, associacions i activitats conjuntes.

GTE-3 (E)

*Potenciar la zona per tal de crear-hi un espai de comerç, oci, activitats... Cal dinamitzar l'espai públic així com la imatge de la zona, cal trencar amb els referents que s'han posicionat davant de la zona com a líders per a fer front a la situació del barri. Caldria cohesionar els veïns i crear dinàmiques de millora i motivar-los per tal que plantegin propostes que enriqueixin les relacions humanes. **GTE-2 (E)***

Aquí podríem afegir que un factor potser és el conflicte intergeneracional, (vegeu la taula 4.2 de la pàgina 18, distribució de la població per edats en aquesta zona, no només per raó de procedència).

H.2.2 El tractament informatiu i de comunicació pot generar una imatge distorsionada de la realitat.

Un altre hipòtesi rellevant que dibuixa un paradigma poc ajustat, és la que fa referència al tractament informatiu. En aquest cas, tal com recullo en un apèndix adjunt, es poden observar i constatar titulars de les notícies sobre la zona d'afectació, on existeixen titulars força xocants, com poden ser, per exemple:

- *De la llamada a la prudencia a la “guerra étnica”*
- *“La immigració com a tema recurrent”*
- *Operació contra la inseguretat als barris pisos plana i Ca L'Escolari (en aquest cas amb errada tipogràfica inclosa)*
- *La ira de Pisos Planas sacude El Vendrell*
- *La “batalla” dels Pisos Planas atia el debat sobre immigració*
- *Operació policial per eradicar la venda de droga en una zona conflictiva del Vendrell*
- *De “la Banlieue” al Vendrell.*
- *La “ventana rota” de El Vendrell*
- *Choque violento en El Vendrell*
- *“Por cuatro traficantes pagamos todos” vecinos de Pisos Planas lamentan la falta de trabajo, el menudeo i el celo policial.*

s'haurien d'evitar discriminacions, estereotips, estigmes, i l'ús inadequat de metàfores que perden potencia pel seu mal ús, així com les afirmacions alarmistes. La contrastació d'aquesta hipòtesi la trobem en:

- 1.- Els estereotips dels que es serveixen les notícies de premsa aparegudes
- 2.- La instrumentació política del conflicte amb discursos esbiaixats
- 3.- Les respostes donades per alguns enquestats
- 4.- Les limitacions culturals de sectors de la població que els dificulta una visió el suficientment amplia i oberta del problema

Els fets afecten d'una forma o altre a tota la societat, la presentació de notícies sobre fets, i a més si aquests tenen una dosis de violència i/o agressivitat, tenen una part de funció de prevenció, de pedagogia ciutadana, ja què mitjançant aquests els ciutadans coneixen els riscos als quals estan sotmesos i les precaucions que poden prendre. Però per un altre costat les notícies tractades d'una forma superficial poden generar un clima d'inseguretat, especialment si son sensacionalistes, descontextualitzades o

malicioses. És a dir, s'haurien de tractar amb ponderació, cercant no generar alarmes indegudes, pors o immobilització de la comunitat. Cal tenir un especial cura en la presentació dels culpables, fugint d'estereotips, de formes de discriminació de perfils personals o de comportaments que no estiguin degudament acreditats en els fets. També cal posar de manifest que no es faci un enfocament que pugui estigmatitzar a sectors socials o a subjectes socialment més vulnerables. Tal com comenta Coromines, a – El Repte de la integració (2005: 10,11):

La creixent crispació entre alguns sectors que es troben més en contacte quotidià amb els immigrants, amb episodis d'agressions (per sort, encara molt aïllats) ha evidenciat un estat d'opinió contrari, hostil i de rebuig a l'arribada de nous fluxos humans. Abans que posar de manifest connotacions xenòfobes, les declaracions que arran d'alguns incidents han fet els familiars dels agressors o ells mateixos evidencien una por a la pèrdua del seu migrat status: un lloc de treball precari, unes condicions de vida i uns ajuts socials que ja se suposaven escassos i encara perillaran més si s'han de repartir... I si, a sobre, resulta que els mitjans de comunicació gairebé sols reflecteixen el vessant més amenaçador del fenomen migratori (la persecució de l'entrada il·legal, l'expulsió dels que no tenen papers, els riscos que comporta l'allau descontrolada de gent que ens cau a sobre- i si només surten aquestes notícies és perquè, de fet, els esforços dels governs dels països desenvolupats sembla que sols van en aquesta línia-), llavors ja tenim les condicions idònies perquè fracassi l'acceptació dels immigrants. Ja no parlo d'integració, n'hi hauria prou fins i tot, d'entrada, amb una certa resignació a la inevitable arribada de nous ciutadans.

H.3.- L'estructura social, la morfologia urbana, l'activitat econòmica, presenten especificitats que influeixen en la generació de conflictes. La massificació i la configuració dels habitatges són un factor motivador d'aquesta necessitat de fer un ús intensiu dels espais públics.

La informació analitzada confirma que la zona presenta unes mancances en l'ús dels espais públics que contribueixen amb més o menys intensitat a un resultat de percepció d'un ús inadequat o d'apropiació d'aquests espais. Les raons que motiven això són:

És cert que hi ha un ús intensiu dels espais, constatació recolzada perquè el creuament de la variable habitants pels espais públics disponibles, no deixen sortida a res més, existeix un dèficit d'espais públics, tot i reconèixer l'esforç fet aquests darrers anys i que s'ha millorat l'arranjament de les vies i espais públics.

Un altre hipòtesi rellevant, la que fa referència al ús i/o abús d'aquests espais, els resultats empírics del treball mostren com la planificació i disseny dels nous espais públics, que han permès una revalorització del barri (encara que amb diferències) i alhora un ús més intensiu i multifuncional, s'observa i no es constata que hagin estat suficients per millorar la interrelació entre els diferents grups usuaris.

Dit això, es detecten mancances en el manteniment de les millors condicions d'aquests espais, en aquesta situació des de dos vessants, primera per part de l'administració i

segona per part dels usuaris, caldria un augment de consciència de la necessitat de cuidar i mantenir-ho en bones condicions, en aquest cas també una intensificació del control i vetllar de que es compleixin les normes i els usos adequats d'aquests espais col·lectius.

La constatació la trobem en certa coincidència de respostes de les entrevistes, quan de menys apunten totes o quasi totes en una mateixa direcció, per exemple:

Com ja he esmentat és una derivació pròpia de la cultura d'alguns països. Cal entendre-ho amb naturalitat i defugir d'estereotips que vinculen ús intensiu de l'espai públic amb conductes criminals **GTE-1 (E)**

La procedència no es qui acaba determinant el civisme de les persones, sinó més aviat el nivell sociocultural d'aquestes que la majoria de vegades ve lligat al nivell econòmic, que és el que generalment proporciona un bon nivell cívic i cultural. Malauradament les classes immigrants no acostumen a tenir un bon nivell socioeconòmic i això, genera una estigmatització vers aquest col·lectiu. **GTE-2 (E)**

Ensenyar als usuaris d'aquests espais públics a que els respectin i els mantinguin nets i sinó que siguin multats **TSA-1 (E)**

Promoure el respecte i el civisme
Estudiar l'activitat i el veïnat afectat, sorolls, música forta i traslladar-los a zones més adients. **TSA-2 (E)**

Que hi hagi més control
Que cada un hi posi de la seva part. **TSI-2 (E)**

Medi ambient, molta brutícia, no solen passar l'escombra, es el requisit, s'hauria de passar la manega de neteja com al centre de la vila. **TSA-3 (E)**

També podem constatar la necessitat d'increment de control dels espais, cal compromís dels cossos policials per augmentar la vigilància (preventiva, dissuasòria) i, detecció dels que causen els danys, maltracten mobiliari, provoquen molèsties o tenen actituds incíviques.

Els entrevistats a la pregunta sobre que s'hauria de fer per aprofundir amb l'ús compartit dels espais públics, fan les següents manifestacions:

Respecte i fer complir les normes. **TSA-3 (E)**

Establir unes normes més estrictes per a que tothom pugui gaudir d'aquests béns sense molestar. **GJR-2 (E)**

Prendre consciència que els espais públics són per a tots els ciutadans legals d'un poble. **GJR-3 (E)**

O a la pregunta sobre, quins creus que són els aspectes fonamentals per a la bona convivència?:

Avui és impossible **TSA-1 (E)**

Crec que és una qüestió de mentalitat, de ser més oberts i planers per ser més justos, igualitaris i per damunt de tot, que hi hagi justícia social.

Tots tenim el dret de viure i conviure amb les persones que ens envolten, en un marc de tolerància i respecte. **TSA-2 (E)**

Factor que poden determinar la convivència són els que volem tots per als de dintre com als de fora, laboral i econòmica.
Sense feina sempre tindrem problemes i sense estabilitat econòmica més problemes on vius. **TSA-3 (E)**

Aceptar uno al otro, por ambas partes por igual. **TSI-1 (E)**

Que es respectin entre tots, i per damunt de tot, molta amabilitat per ambdues parts. **TSI-2 (E)**

O també com, es fa constar en el algun article dels mitjans de comunicació, quan fan referència a la teoria de "les finestres trencades"¹⁶.

H.3.1: Massificació de persones i sobre-ocupació d'habitatges.

¹⁶ Els especialistes James Q. Wilson i George Kelling van desenvolupar la "teoria de les finestres trencades", la que des d'un punt de vista criminològic permet concloure que el delicte és molt més greu en les zones on la negligència, la brutícia, el desordre, el maltractament, la impunitat, la no supervisió, i el no compliment de les regles, són també més grans i evidents. Amb l'aparent falta d'interès a resoldre un problema, i/o amb la notòria falta de mitjans de control, i/o amb l'aparent falta de sanció als transgressors, es creen les condicions ideals per a pensar en el tot s'hi val, i els éssers humans abandonem llavors la nostra urbanitat almenys per una estona per adherir-nos al salvatgisme.

Si es trenca un vidre d'una finestra a un edifici i ningú ho repara, aviat estaran trencats tots els altres vidres. Si una comunitat exhibeix signes de deterioració i això sembla no importar-li a ningú i/o resulta evident que no hi ha mitjans per a revertir aquesta situació, llavors allí es generarà el delicte i la transgressió i l'arbitrarietat. Si es cometen petites faltes, com per exemple estacionar-se en lloc prohibit, excedir el límit de velocitat al conduir un automòbil, o passar-se una llum vermella, i si aquestes faltes no són majoritàriament sancionades, llavors començaran faltes majors, i després delictes cada vegada més greus, doncs es perden les referències, doncs no se saben situar els límits, doncs hi ha llavors inseguretat per a saber què és el bo i què és l'inconvenient, per a saber què està socialment permès i què està socialment prohibit, per a saber fins a on es pot arribar sense rebre sanció o condemna o reprimenda.

En un sentit positiu, la "teoria de les finestres trencades" va ser aplicada per primera vegada a mitjans la dècada dels anys vuitanta en el tren metropolità de la ciutat de Nova York, el qual de fet s'havia convertit en el punt més perillós de la ciutat. Allí es va començar per combatre les petites transgressions: (a) graffitis que deterioraven i embrutaven el lloc, (b) negligència general de les estacions (falta de pintura, coses trencades o que no funcionaven), (c) poca puntualitat o irregularitats en els serveis, (d) ebrietat permesa entre els usuaris, (i) evasions del pagament del passatge, (f) petits robatoris i desordres, etcètera, etcètera, etcètera. Al actuar així, els resultats poc a poc es van fer evidents. Començant per el més petit, finalment es va assolir fer d'aquest mitjà de transport un lloc segur, còmode, i net.

<http://bardina.org/nw/escrits/teoriadefinestra-ct.htm>

La massificació i sobre-ocupació d'habitatges és una factor de risc conflictògen .

Aquest extrem es confirma per a la zona segons es desprèn de les respostes dels entrevistats, com per la densitat d'habitatges i nombre de persones que viuen a la zona. Cal remarcar la rellevància d'aquest factor ja que el fet de disposar d'habitatges de dimensions reduïdes, a més compartits per un nombre de persones sense espai o molt reduït, per estudiar, per jugar o fer ús per oci o descans, fomenta la necessitat de sortir al carrer, de fer presència intensa a la via pública, per manca d'espai privat, i es transforma en una necessitat d'ampliar aquest espai a la via pública.

Quan les persones entrevistades van ser preguntades per *Principals problemes que detectes al barri dels Planes/escori?*, van aportar les següents respostes que constaten aquesta hipòtesis:

Gran concentració de població immigrant, molt per sobre de la mitjana del municipi, l'elevat índex d'atur que pateix la població que viu en aquest territori.

GTE-3 (E)

Que no hi ha problemes per l'ús dels espais per uns u altres, ara bé la configuració (habitatges reduïts) i la costum que tenen alguns de fer vida al carrer **TSA-2 (E)**

Sempre en manquen, però en la zona que estem parlant, s'ha de tenir en compte la dificultat afegida de la configuració urbanística (carrers estrets, amb pocs espais amplis), tot i així amb el pas del temps se'n van creant de nous (Per exemple el cas del Passeig de les Bòviles) **TSA-2 (E)**

Massificació de persones per habitatges amb més gent de la que regularitza la llei de l'habitatge.

Moltes persones a les portes del bar, al carrer, davant botigues, ocupen la vorera, manca mobilitat racional de les persones. **TSA-3 (E)**

La relació entre la gent és cada cop més distant. El impacte migratori no ha ajudat gens a la nostra societat cada vegada més individualista. Les relacions entre cultures són pràcticament inexistents, fins al punt que hi ha determinats comerços marroquins que s'han especialitzat en la venda al seu col·lectiu, com també zones i edificis en els quals hi predomina el col·lectiu àrab.

Una gran font de conflicte en les comunitats és aquella que es dona entre arrendataris i gent de procedència estrangera. La gent de la zona verbalitza clarament: "El veïnat ja no és el de sempre i ja no ens coneixem".

El fet de carregar les culpes de tot el que no acaba d'anar bé a la zona al col·lectiu magribí, és també una de les fonts de conflictivitat que no deixen que acabi de funcionar la dinàmica de convivència. La distància de cultures és encara molt distant i fa molt fàcil aquest discurs en el que ens podem permetre de defugir totes les nostres responsabilitats. Amb tot això no vull dir que els col·lectius estrangers no tinguin responsabilitats, sinó que tenen exactament les mateixes que nosaltres i que per tant també els queda un llarg camí per a recórrer. **GTE-2 (E)**

Per tant podem dir que el tema de l'habitatge es un dels primers factors a tenir en compte, ja que com més precari és l'habitatge més necessitat hi ha d'estar als espais públics per reunir-se amb amics i coneguts. De manera inversa, com més gran i

confortable és l'habitatge menys s'utilitza l'espai públic. Hi ha una clara relació entre la qualitat i la mida de l'habitatge i l'ús de l'espai públic.

H.3.2: Estructura social amb predomini de població immigrant

La massificació, ja apuntada per la configuració urbanística, però també per l'elevat nombre de residents immigrants a la zona d'estudi, amb risc "potencial" de fractura social, o al possible risc de "ghetització", o com feia esment en un altre moment, de l'anomenada "zonificació ètnica", un risc latent i possible. En aquest cas les persones entrevistades diuen:

"Massificació de persones per habitatges amb més gent de la que regularitza la llei de l'habitatge.

Moltes persones a les portes del bar, al carrer, davant botigues, ocupen la vorera, manca mobilitat racional de les persones." TSA-3 (E)

"Mucha gente (personas) concentradas en un pequeño espacio físico." TSI-1 (E)

"Que s'han ajuntat molts immigrants en poc espai"

Per tant tenim concentració de molta gent, poc espai físic, per tanta gent. TSI-2 (E)

H.3.3 Situació socioeconòmica precària, dificultats econòmiques, manca de treball.

És un extrem confirmat tant per les dades d'ocupació com d'activitat econòmica.

Les dificultats laborals i econòmiques poden afectar al comportament de les persones però també augmenta la presència de persones, durant totes les franges del dia, que facin vida al carrer i ocupin espais públics.

Al municipi tenim un problema molt greu que condiciona qualsevol altre tipus d'intervenció. Aquest problema es l'atur. Primer que tot s'han de fomentar polítiques actives d'inserció laboral. Un cop inserides aquestes persones podem potenciar programes de cohesió social. GTE-3 (E)

Baix nivell socioeconòmic, baix nivell cultural, poca relació entre els veïns, manca de dinàmica comercial i flux de gent aliena al barri, fugida de la gent cap a altres zones del propi municipi... i el més destacable de tots encara que poc visible; el fort nivell d'immigració de la població de l'àrea metropolitana de Barcelona, que presenta en un nombre molt important un perfil socioeducatiu molt limitat i suposa gairebé la meitat de la població del municipi. GTE-2 (E)

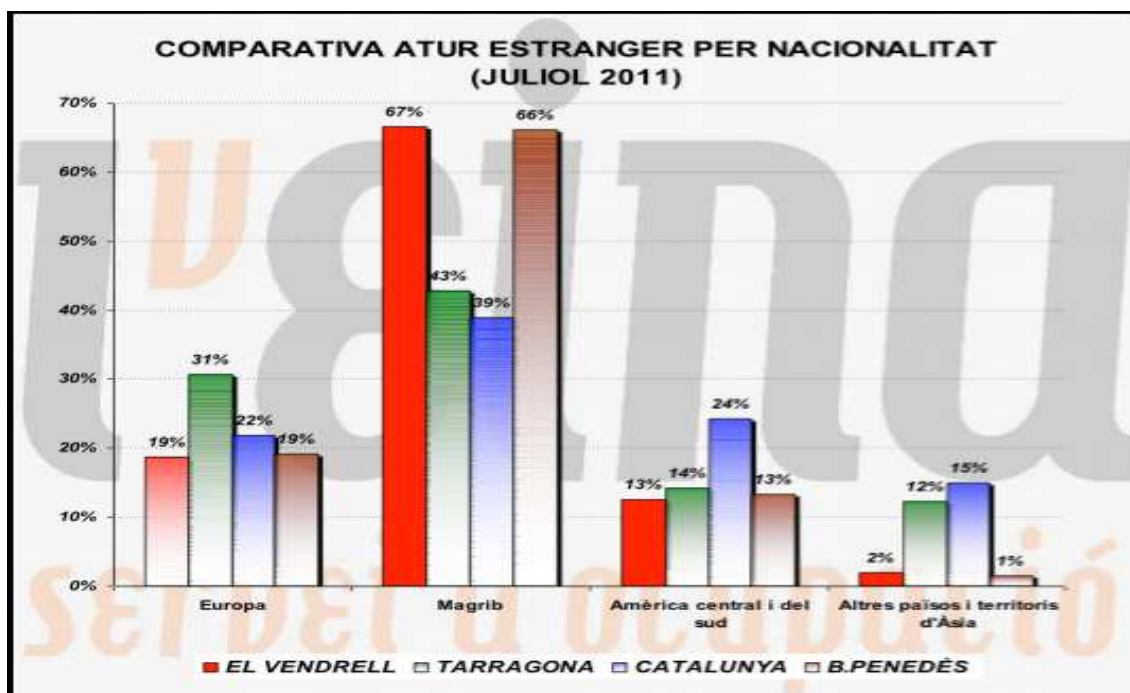
Sense feina sempre tindrem problemes i sense estabilitat econòmica més problemes a on vius. TSA-3 (E)

On trobem una altra dada rellevant és la taxa d'atur, com he dit abans, ja de per si molt

elevada, però si tenim en compte les dades del observatori laboral de L'eina¹⁷ del Vendrell hi podem trobar, entre altres dades, la referent a l'atur d'immigrants, que és al voltants del 25% i dintre d'aquest percentatge un 70% d'origen magribí. Per tant ja tenim un altre factor destacable.

Per tant una realitat constatable és la necessitat de fomentar polítiques d'inserció laboral, un cop inserides ja es potenciarà la cohesió social.

Veure gràfic següent:



Gràfic 5.1. Font: Web de dades de l'observatori laboral de L'eina (El Vendrell) 2011.

H.4.- El número de persones immigrants, en especial de l'ètnia magribina, la més nombrosa per la seva visibilitat i habitual costum de fer vida al carrer, comporta una visió esbiaixada dels mateixos i és causa d'estigmatització de les pràctiques de sociabilitat en públic, encara que no siguin una causa directa dels conflictes.

La informació analitzada confirma que la zona presenta especificitats que contribueixen amb més o menys intensitat en l'aversion o acceptació dels immigrants.

La informació analitzada confirma que a la zona hi ha una part de veïns que rebutja, o té al menys uns sentiments negatiu o aversiu sobre un sector de persones immigrants. Aquest rebuig es focalitza majoritàriament cap una part dels immigrants, en especial de la d'origen magribí, la més nombrosa. Per la seva visibilitat i habitual costum de fer vida al carrer comporta una visió esbiaixada dels mateixos i una causa

¹⁷ http://www.leina.org/documents/observatori_web_set_2011.pdf i/o <http://leinaobservatori.blogspot.com/>

d'estigmatització de les pràctiques de sociabilitat en públic encara que no siguin una causa directa dels conflictes. La major visibilitat de certs grups ètnics, en especial d'origen magribí, es deu tant un factor qualitatiu (vestimenta, característiques físiques) com a factors quantitius (major presència numèrica al carrer).

Com a factors rellevants, tenim les respostes al qüestionari:

Creus que vius en un lloc on existeixen problemes de convivència per la diversitat de cultures o persones de diferent lloc de provinença? **Q: Respostes: 7 Si; 4 No; 1 A vegades**

Creus que tenen els mateixos drets i deures les persones immigrades que conviuen amb nosaltres? **Q: Respostes: 7 si 4 no**

Creus que al Vendrell hi han zones o barris amb molta immigració? **Q: Respostes 11 si (unanimitat)**

Com creus que els vendrellencs tracten, en general, als immigrants estrangers? **Respostes: 3 amb amabilitat; 6 amb desconfiança, 2 amb indiferència.**

O les respostes donades a la pregunta: Quin creus que haurien de ser els factors que determinin que un immigrant està integrat?:

En la situació actual un immigrant no s'integra. **TSA-1 (E)**

Que no es noti cap diferència entre uns i altres, és a dir, si no es notessin diferències, voldria dir que tots estem integrats. **TSA-2 (E)**

Quan respecten les normes bàsiques de convivència, no sols al carrer sinó també en les comunitats de veïns on vius, no pot ser que sempre diguin que no tenen diners, que li busqueu ajuts i altres circumstàncies de llarg comentari. **TSA-3 (E)**

El idioma, recursos econòmics, estabilitat social. **TSI-1 (E)**

Que es pugui percebre que entén i respecta la cultura o cultures del lloc a on ha arribat, que s'acostumi a la nova situació, que intenti relacionar-se. **TSI-2 (E)**

Cal prestar atenció, en les respostes del qüestionari, en concret en les dues darreres preguntes, on es feia valorar en un escala del 0 al 9, el següent:

Que coneixes dels seus costums? Puntua, en una escala del 0 al 9, el coneixement que tens dels seus costums, tenint en compte que el 0 significa (cap coneixement) i el 9 (molt coneixement): mitjana 4,89

Puntua, en una escala del 0 al 9, la simpatia que tens per aquestes persones de diferents països o regions del món, tenint en compte que el 0 significa (cap simpatia) i el 9 "molta simpatia): mitjana 5,63

Vist a simple vista, sembla força correcte, però si mirem amb més detall i separant els grups d'enquestats, trobem que varia completament l'ordre del resultat numèric de la simpatia en funció de l'origen de les persones. Es constata una certa desviació, d'una part dels enquestats autòctons, de la part mitjana (4/5) a cap simpatia (0), encapçalada pels immigrants d'origen nord-africà, la resta del continent africà i els asiàtics. En definitiva amb els més diferents, quan hi ha una major visibilitat, tal com ja he esmentat unes ratlles abans.

En una part, els immigrants són considerats com els causants de la fugida o èxode de població autòctona (quan des de fa anys té lloc), bàsicament per raons econòmiques, de prosperitat dels assentats, entre altres causes, els nouvinguts s'identifiquen i

estigmatitzen com l'origen dels problemes i de la degradació, quan aquests processos es van iniciar molt abans de la seva arribada (per exemple, recordo a principis dels anys 90, uns conflictes molt importants a l'entorn de l'heroïna i les seves influències), En aquell moment la immigració era una part molt minsa de la població. Com a mostra, el 1996 hi havia 4.252 habitants a la zona i d'aquests només 135 estrangers, és a dir un 3,17%. O una altra dada comparativa. L'any 1991 al Vendrell hi havia 15.732 habitants, dels quals 228 eren estrangers, dels quals 117 del Marroc, que representaven el total de provinents del continent Africà (*segons les dades extretes de la web de l'Ajuntament - "estadístiques"-, de data 31 de desembre de 1991*).

Alhora, també cal fer esment que, tot i les millores físiques del entorn, s'ha observat que aquestes no són suficients per a la interrelació entre els diferents grups.

Per acabar, crec que també són interessants les respostes donades a la pregunta "Quins creus que haurien de ser els factors que determinin que un immigrant està integrat?":

L'idioma és clau per aconseguir una bona integració al país d'acollida. **GTE-3 (E)**

Que no es noti cap diferència entre uns i altres (autòctons-immigrants). **TSA-2 (E)**

El idioma, recursos econòmics, estabilitat social. **TSI-1 (E)**

Que es pugui percebre que entén i respecta la cultura o cultures del lloc a on ha arribat, que s'acostumi a la nova situació, que intenti relacionar-se.

Coneixement dels idiomes (o ganas d'aprendre'l) el respecte i l'estima cap aquest país. **TSI-2 (E)**

- Que coneix-hi l'idioma

- Participació de les activitats interculturals

- Bona relació i convivència entre veïns, etc. **GJR-2 (E)**

Un dels principals factors seria l'idioma parlat en el país o el poble a on es viu.

Un altre factor que també influeix, i molt, és el benestar de tots els ciutadans. Si una persona té una vida estable, té treball, casa i altres necessitats de la vida, crec que és més capaç de integrar-se i mantenir bones relacions amb les persones que l'envolten. **GJR-3 (E)**

la majoria de respostes coincideixen, per part de tots o la majoria d'enquestats, en especial en el tema de conèixer el idioma.

Per últim, voldria dir que sembla ser un error greu l'associació per inferència del tema de la immigració com un tema de seguretat. És evident que amb la immigració existeixen variables que tenen a veure amb la seguretat igual que amb la resta de la societat. Moltes vegades amb la realitat de la immigració, es produeix una vinculació o relació directa amb inseguretat, delictes, conflictes, violència, és un error i té unes implicacions significatives, entre d'altres, quan arriba a convertir-se en un obstacle per reconèixer i enfrontar-se als problemes específics de seguretat que si es troben relacionats amb la immigració, alhora afavoreix la tendència de veure a qualsevol persona immigrant com un potencial perill.

6.- DISSENY DEL PLA D'ACCIÓ (anàlisi DAFO)

Una vegada tenim les respostes a les qüestions plantejades a través de la contrastació de les hipòtesis, cal treballar en la recerca de l'anàlisi i plantejar unes estratègies i propostes d'intervenció en el que serà la fase de planificació estratègica.

Mitjançant l'eina metodològica DAFO, en resulta el que mostra el següent quadre:



Quadre 6.1: DAFO. Elaboració pròpia.

M'he decidit per utilitzar una eina metodològica que habitualment s'usa en projectes. Es tracta de la tècnica DAFO, el qual em permet cercar i establir uns indicadors o inputs que tenen relació en la qüestió de la convivència, l'ús/abús dels espais públics en el territori d'anàlisi, que sorgeixen del diagnòstic, de les enquestes i entrevistes amb els implicats, de les dades estadístiques, de l'estudi de la zona, de l'experiència acumulada, també dels errors comesos, gràcies als quals em permeten ressaltar allò que cal potenciar, modificar, com també els aspectes a tenir en compte.

Tots aquests factors, directes, indirectes, reals o, inclús, percepcions dels residents, s'usen amb la finalitat de dissenyar unes accions concretes per tal d'establir unes pautes de treball en aquests problemes específics, que encara que hagin de ser analitzats per separat, per raons de cost-efectivitat, les solucions han de ser considerades en conjunt, tot això crec que ho permet l'ús d'aquesta eina metodològica, que no pretén ser més que un facilitador per destriar el gra de la palla.

S'adjunta el desenvolupament d'aquest DAFO i la descripció dels inputs que se'n desprenen en l'apèndix 3 d'aquest treball:

7.- ESTRATÈGIES DE TREBALL

Desenvolupo, aprofitant l'anàlisi DAFO, com a eina metodològica, les estratègies a seguir mitjançant el creuament dels punts forts i febles amb el creuament amb les amenaces i oportunitats. Aquest creuament ens donà unes estratègies reactives (millorar debilitats i atenuar Amenaces), unes estratègies adaptatives (millorar Debilitats i capitalitzar Oportunitats); unes estratègies defensives (potenciar febleses i atenuar Amenaces) i per últim unes estratègies ofensives (potenciar febleses i capitalitzar Oportunitats). Tot i tenint en compte quins són **els elements i els processos més rellevants per elaborar un pla estratègic de seguretat d'un àmbit territorial concret, com és l'objecte d'aquest treball.**

En primer lloc saber que es allò que cal canviar, quin es el futur que volem tot valorant reptes i oportunitats, és a dir que volem fer, que podem fer i com ho volem fer, seguint les pautes de la visió estratègica.

Haig de definir uns principis per elaborar el pla estratègic, que puc conceptualitzar com:

- Traduir l'estratègia a termes operatius.
- Alinear els implicats amb l'estratègia, crear sinergia necessària.
- Fer que l'estratègia sigui el treball de tothom.
- Fer que l'estratègia sigui un procés continu.
- Mobilitzar el canvi a través del lideratge directiu.

A nivell de praxi s'ha de posar un límit de planificació, una fita i un espai temporal en el qual el pla estarà vigent i durant el qual es desplegaran les accions. També important es el tema dels processos, tenint en compte el DAFO. Per acabar esmentant que s'hauran de fixar les accions, necessitats humanes i materials, establiment de les temporalitats i definició i acotament de responsabilitats. Tot això ens donarà una visió integral, ens permetrà conèixer la situació actual i mirar endavant de forma proactiva, facilita l'alineació organitzativa de tots els operadors i les prioritats estratègiques.

També afegir, que es té en compte l'anàlisi per separat dels diferents problemes existents, però tenint en compte raons de cost-efectivitat, les solucions han de ser considerades en conjunt, és a dir, per posar un exemple, ja viscut (després dels aldarulls de febrer de 2010, una de les promeses va ser que es posaria un sistema de control per càmeres, se'n van instal·lar dues als Pisos Planas), encara que potser era una de les més costoses, s'ha de reconèixer que va tenir un efecte balsàmic i de desaparició de segons quins personatges de la zona. Per tant la darrera solució identificada (en aquell moment), va ser la solució als problemes, d'indisciplina vial, petit/s venedor/s o consumidor/s a la via pública, i reducció de la concentració de persones al carrer, per tant, seria elegit com a solució als tres problemes quan els costos podrien haver descartat la selecció de només un dels problemes.

Com que el fenomen de la immigració s'ha produït durant els últims anys amb una força inesperada, els habitants del Vendrell, com a molts altres llocs, estem provant d'entendre'l cada dia amb una marxa forçada, i sovint es poden moure entre l'admiració pel desconegut i la por que genera la incomprensió (que de vegades deriva cap a la xenofòbia). L'ús diversificat de l'espai públic per part dels immigrants que juguen, es troben, es concentren, es percep com una amenaça, una invasió. Tant li fa, que anys enrere, els seus fills (autòctons) hi juguessin (qui no ho ha fet això) a futbol, saltar a corda; o fessin qualsevol mena d'activitat a l'espai públic, de sobte són uns desconeguts els qui conquisten el territori.

Per tant, com es pot observar en el quadre següent de les estratègies, el creuament es fruit de pensar i reflexionar sobre les accions a desenvolupar per actuar contra el problema, donant unes estratègies reactives; adaptatives; defensives i ofensives, incidint en el que cal enfocar i orientar les solucions mitjançant participació i ajuda de la comunitat, amb la feina dels tècnics especialitzats que participem en l'anàlisi de problemes, desenvolupament de solucions i l'avaluació, és a dir, cercant aliances entre la comunitat, en general, però amb les concretes de la zona de treball, identificades i reconegudes, per tal d'augmentar el nivell de confiança i la cooperació de forma habitual amb ells. Veure el següent quadre (7.1) sobre les possibles estratègies resultants:

		AMENACES	OPORTUNITATS
SITUACIÓ EXTERNA		A1 Creença dels veïns que la qüestió té una solució quasi o estrictament policial A2 Actitud negativa d'alguna part dels col·lectius afectats A3 Repercussió mediàtica en una vessant negativa A4 Manca implicació d'alguns actors A5 Demandes massa exigents o difícils d'assolir A6 No abordar la situació provoca un creixement progressiu del problema (retroalimenta) A7 Opinió pública contraposada segons interessos davant de qualsevol iniciativa A8 Les possibles connotacions racistes de qualsevol intervenció A9 Les possibles reaccions partidistes de qualsevol fet que tingui lloc	O1 Gestionar el problema transversalment (Treball transversal de tots els estaments implicats) O2 Col·laboració institucional O3 Sensibilitat dels mitjans de comunicació respecte als temes de racisme O4 Col·laboració i implicació ciutadana O5 La visió global i el treball transversal pot aportar nous plantejaments i propostes O6 Presència d'interlocutors vàlids entre els afectats
SITUACIÓ INTERNA			
DEBILITATS	D1 El problema supera l'abast de la seguretat i l'ordre públic D2 No existeix una estratègia global i transversal per afrontar la situació D3 Dèficit en assumir responsabilitat D4 Problema que s'allarga des de fa massa temps (crònic) D5 Necessitat d'implicació ciutadana D6 La càrrega punitiva de les infraccions relacionades amb la situació, tant penals com administratives, no suposen en cap cas una possible solució definitiva	Estratègies Reactives E1.- Establir patrullatge de prevenció de tots els cossos coordinats amb incidència a tots els punts calents on tenen lloc els problemes E2.- Millorar els espais públics per afavorir i generalitzar-ne el seu ús pel major nombre de persones. E3.- Potenciar la figura del mediador que canalitzi inquietuds i ajudi a donar respostes ràpides i diligentment.	Estratègies Adaptatives E4.- Generar satisfacció i confiança social. E5.- Oferir serveis de valor afegit (participació ciutadana efectiva) E6.- Potenciar activitats que facilitin ús espai públic per un ventall més ampli de ciutadans E7.- Crear una comissió de seguiment de tots els sectors implicats per cercar i aportar solucions no només policials E8.- Dissenyar un Pla de comunicació específic per promoure una imatge positiva de la immigració
FORTALESES	F1 Coneixement problemàtica i de l'espai físic on té lloc F2 Recursos a emprar disponibles F3 Experiències en altres indrets similars F4 Coordinació efectiva i eficient de tots els cossos policials amb una visió global del problema F5 Voluntat tècnics de resoldre i consciència del problema (aprofitar treball per parcel·les independents) F6 Disponibilitat implicació altres estaments: agents socials; associacions de veïns, d'immigrants, etc F7 Implicació institucional	Estratègies Defensives E9.- Cooperació i coordinació policial (PL + ME). E10.- Invertir en capital humà i treballar transversalment i conjuntament) E11.- Informació periòdica al teixit associatiu, cultural, veïnal de les accions dutes a terme (preventives, reactives, socials, etc)	Estratègies Ofensives E12.- Incorporar la participació ciutadana en la gestió de la seguretat (alhora de la gestió de l'espai públic). E13.- Implicar i conscienciar als veïns per la millora de la convivència E14.- Establir referents i circuits de contacte àgils per rebre les qüestions, demandes i suggeriments.

Quadre 7.1: Creuament DAFO i estratègies. Elaboració pròpia.

7.1.- Desenvolupament estratègies de treball: PLA DE MILLORA

Pla de millora de la zona del Pla de Barris del Vendrell, amb els següents programes i accions per desenvolupar i on exposo els elements essencials del pla d'acció.

7.1.1. Compromisos i responsables

Per endegar un programa de treball com el que plantejo, és imprescindible, la participació de diferents institucions i professionals de forma transversal, multidisciplinari i a tots els nivells per intervenir en la seva execució. Aquesta participació s'ha de concretar en la delimitació d'àmbits de responsabilitat i tasques específiques que tenen un responsable, que lideri i sigui un referent visible.

7.1.2 Planificació (Cronograma)

Les accions han de tenir assenyalada la seva duració temporal, des de l'inici, la seva duració, fins la seva finalització. Aquest factor va lligat junt amb l'assignació de recursos (humans, materials i econòmics), per tant en una previsió de cost.

7.1.3 Objectius generals i determinats

Durant el treball ja s'ha dit en les hipòtesis i objectius que pretenem assolir que són essencialment *la millora de la convivència i potenciar els usos pacífics dels espais públics*. En els apartats següents concreto les accions en relació a les hipòtesis.

A.- Programa d'usos dels Espais Públics

- ✓ **Objectiu: 1.- Millorar la qualitat dels espais públics**
- ✓ **Objectiu. 2.- Potenciar els usos pacífics i amb harmonia dels espais públics**

Accions:

- Anàlisi dels usos que es fan i tipologies dels diferents grups que les fan servir.
- Detecció si les infraccions a les normes són habituals o esporàdiques.
- Recollida de les diferents ocupacions territorials, quantitativament en quan a nombre de persones i de les diferents franges horàries.
- Avaluar i fomentar la participació a la vida social establerta, si tenen accés a les diferents activitats lúdiques, institucionals, si s'impliquen o en el seu defecte perquè no ho fan, si són causes pròpies o alienes a la seva voluntat, és a dir si són excloents o exclosos.
- Quantificar els espais d'ús públic, tant els de lliure accés com aquells que tenen un accés restringit (per exemple: patis d'escoles, pistes poliesportives) gestionats per entitats públiques o privades que ofereixen espais per a que els residents del barri

puguin trobar-se, sense que es produeixen molèsties, on podrien ajuntar-se i fer esport, jugar, etc.

- Revisar les característiques dels espais esmentats per valorar si són els més adequats o requereixen canvis en la seva gestió, en els horaris d'obertura cercant alternatives (Exemple: autoritzar l'ús d'algun patí d'escola per jugar o fer esports).
 - Cercar una major implicació dels usuaris i dels veïns per millorar les propostes de solucions.
 - Potenciar activitats que puguin obrir aquests espais a col·lectius més ampli de persones i que no siguin vistos com a zones perilloses o limitades a un ús per determinats col·lectius
 - Dur a terme reformes dels espais més deteriorats i que pateixen un risc real d'incrementar la seva degradació (per exemple: millorar l'enllumenat; incrementar la neteja, manteniment del mobiliari urbà, etc). Tots sabem que una zona quan comença a degradar-se incrementa les possibilitats de que pateixi més accions incíviques (Teoria de les finestres trencades).
 - Reforçar la senyalització per informar i advertir sobre activitats que són prohibides als espais públics.
- **E2.- Millorar els espais públics per afavorir i generalitzar-ne el seu ús pel major nombre de persones.**
 - **E6.- Potenciar activitats que facilitin ús espai públic per un ventall més ampli de ciutadans.**

B.- Programa de convivència

- ✓ **Objectiu: 1.- Millorar la convivència, el civisme i la cohesió social als barris inclosos dins del Pla de barris per potenciar la seva integració a la vila del Vendrell.**
- ✓ **Objectiu: 2.- Actuacions amb tendència a solucionar els problemes de convivència (actes interculturals, projectes de mediació, interlocució i diàleg).**

Accions:

- Reforçar el servei de mediació en la convivència (facilitar el diàleg entre parts enfrontades i ajudar a resoldre situacions problemàtiques detectades)
- Estudi de la possibilitat d'un programa alternatiu a les sancions econòmiques que es realitzin per infraccions a les ordenances de convivència i ús inadequat de l'espai públic
- Estudi de la possibilitat de crear uns agents cívics com a personal que permet establir un clima de civisme i convivència socials als espais públics.
- Creació d'una comissió de seguiment de tots els sectors implicats per cercar i aportar solucions
- Interlocució amb usuaris de les zones i amb els potencials usuaris (persones grans, persones amb nens petits, etc) per informar-los de l'aposta decidida de la millora de les zones i potenciar els seus usos.

- Establir canals i procediments de resolució àgils per rebre les qüestions, demandes i suggeriments.
 - Informació a les associacions de veïns i culturals de les accions (preventives, reactives i de qualsevol tipus) que s'han realitzat o que pensem fer per actuar en front dels problemes
 - Afavorir propostes de grups d'usuaris o col·lectius específics, per exemple, joves que juguen a futbol.
 - Participació ciutadana en la resolució de conflictes
 - Potenciar l'ús d'equipaments o espais de titularitat pública o privada per tal de facilitar trobades o activitats en espais tancats. Aquestes activitats han de ser oberts a tots els veïns, per tal de contribuir a la integració i convivència veïnal.
 - Promoure jornades d'intercanvi (folklore, gastronomia, cultura, etc), potenciar coneixença de les diferents comunitats.
 - Proposta de crear la figura de mediador (cultural, religiós), que faciliti la canalització dels greuges o afectacions sofertes o percepcions sobre aquests afers, amb el compromís de donar resposta àgil a aquests sentiments.
 - Gestió i comunicació als diferents representants de les comunitats tot allò que els altres veuen o viuen com a negatiu o al contrari.
 - Interlocució amb les persones que ocupen les places o espais públics durant espais temporals molt llargs, que poden arribar a molestar. Ja sigui de forma inconscient o conscient.
 - Fixar reunions i converses periòdiques amb les diferents persones carismàtiques i més representatives de les diferents comunitats o grups, per tal de crear un feedback i conèixer de primera mà de les inquietuds i problemes que preocupen més.
- **E3.- Potenciar la figura del mediador que canalitzi inquietuds i ajudi a donar respostes ràpides i diligentment.**
 - **E4.- Generar satisfacció i confiança social.**
 - **E10.- Invertir en capital humà i treballar transversalment i conjuntament).**
 - **E11.- Informació periòdica al teixit associatiu, cultural, veïnal de les accions dutes a terme (preventives, reactives, socials, etc).**
 - **E12.- Incorporar la participació ciutadana en la gestió de la seguretat (alhora de la gestió de l'espai públic).**
 - **E13.- Implicar i conscienciar als veïns per la millora de la convivència.**
 - **E14.- Establir referents i circuits de contacte àgils per rebre les qüestions, demandes i suggeriments.**

C.- Programa de dinamització socioeconòmica

- ✓ **Objectiu: 1.- Implementar polítiques de dinamització econòmica i cultural a la zona.**
- ✓ **Objectiu: 2.- La prevenció i l'atenció de joves entre 13 i 18 anys en potencial situació d'exclusió social.**

Accions:

- Oferta de microcrèdits per obrir negocis locals, tallers de llengües, informàtica, etc, per tal d'incrementar formació i possibilitats de sortida laboral alhora que fomenten la integració.
 - Integrar, mitjançant, en primer lloc , donant accés a un lloc de treball i, posteriorment, permetre i fomentar la participació i influències mútues en les diverses manifestacions socials i culturals.
 - Facilitar l'accés dels joves a espais de participació ciutadana de la ciutat i del barri. Garantir la participació dels joves en espais de comunicació comunitaris del barri com a estratègia per al foment de la ciutadania activa i la participació juvenil.
 - La prevenció i l'atenció de joves entre 13 i 18 anys en potencial situació d'exclusió social.
 - Informar als nous arribats dels diferents serveis de l'ajuntament afavorint la cohesió social en els llocs d'arribada.
 - Donar suport a propostes, iniciatives i projectes dels joves organitzats i no organitzats del barri.
 - Promocionar i donar suport a la creació d'una taula de joves que sigui portaveu dels joves del barri i participi en els projectes que els afecten / interessin.
 - Creació de la figura d'un tècnic de joventut, referent per als grups o entitats joves.
 - Implantació d'un carnet municipal per a joves, amb avantatges per accedir a instal·lacions i equipaments municipals d'esport, cultura i lleure del propi barri, amb les seves limitacions, o de tota la ciutat.
- **E5.- Oferir serveis de valor afegit (participació ciutadana efectiva).**
 - **E7.- Crear una comissió de seguiment de tots els sectors implicats per cercar i aportar solucions no només policials.**
 - **E8.- Dissenyar un Pla de comunicació específic per promoure una imatge positiva de la immigració.**

D.- Programa de seguretat

- ✓ **Objectiu: 1.- Reduir la percepció de inseguretat a la zona.**
- ✓ **Objectiu: 2.- Acció conjunta dels cossos policials per millorar la (in)seguretat ciutadana.**
- ✓ **Objectiu 3.- Reduir la implicació dels joves en fets il·lícits, faltes administratives i/o de convivència cívica.**

Accions:

- Recopilar informació sobre la tipologia habitual d'aquestes zones en atenció a les persones que hi romanen en elles. Això ens ha de servir per determinar les diferències d'usos entre franges horàries i també les característiques de les persones que estan de manera més habitual.
- Disposar el nombre de trucades i queixes dels veïns i usuaris per conductes o actituds de persones que els han molestat o els han inquietat i determinació dels llocs.

- Quantificar les infraccions administratives (bàsicament ordenança de convivència vilatana) i d'altres tipologies, de les zones del treball. És fonamental saber la diferenciació per tipologies però també les franges horàries i dies de la setmana.
 - Quantificar les accions policials restrictives o repressores realitzades (identificacions, detencions per desordres o baralles, etc.).
 - Interlocució amb les persones que ocupen les places o espais públics i que provoquen molèsties i creen malestar (important el treball de mediadors, educadors -aquests solen tenir una recepció més acceptada, que una persona uniformada-). Pot donar-se la circumstància que estiguin acostumats a altres formes de viure i convida, que no són conscients de les coses que poden molestar.
 - Contactes amb els veïns per conèixer la dimensió real de les queixes, si són fets constatables, percepcions o tenen altres motivacions soterrades que no s'han expressat.
 - Compartir informació de forma periòdica de l'estat de la situació (avaluació, disseny i propostes a la Junta Local de seguretat)
 - Planificació estratègica compartida mitjançant Mesa de Coordinació operativa (MCO) amb increment presència coordinada.
 - Anàlisi quantitatiu i qualitatiu permanent dels indicadors de seguretat a la zona com a instrument bàsic per la planificació i programació de les actuacions
 - Vigilància de seguretat i prevenció als carrers i places per evitar accions incíviques.
 - Campanyes periòdiques de control del soroll a la via pública (informació, pedagogia i compliment de la normativa). Recordar quines actituds i hàbits són necessaris per tal de respectar el descans dels veïns, així com que diuen les ordenances al respecte i les sancions previstes per incomplir-les.
 - Actuacions per fer complir les ordenances i la normativa als establiments de concurrència pública (més controls per reduir nivells de sorolls i molèsties)
 - Denunciar infraccions administratives per incompliment de la normativa vigent (Consum de substàncies en via pública; consum de begudes alcohòliques, etc).
 - Patrulles amb agents de paisà per detectar els punts de venda/consum de substàncies i actuar en conseqüència.
 - Increment de les patrulles uniformades, fent visible la presència, reduir les situacions d'impunitat i alleugerir situacions de tensió o provocacions entre diferents comunitats o usuaris.
 - Control i detecció d'absentisme escolar, acció dirigida a reduir l'absentisme escolar, treball coordinat amb centres escolars.
- **E1.- Establir patrullatge de prevenció de tots els cossos coordinats amb incidència a tots els punts calents on tenen lloc els problemes.**
 - **E9.- Cooperació i coordinació policial (PL + ME).**

7.1.4.- Recursos (materials i humans)

En aquesta etapa cal fer la previsió dels recursos necessaris per tal de que les accions puguin assolir les seves fites òptimes.

Cal assignar un responsable per acció així com establir un equip directiu de gestió, tenint en compte els terminis i hores de dedicació i participació i els mitjans escaients per dur a terme les diferents accions.

Cal destacar la importància de la planificació acurada del Pla, així com la seva cronografia i la designació dels diferents professionals i la seva disponibilitat.

7.1.5.- Recursos humans:

- Tècnics socials (educadors de carrer, mediadors, assistents socials, etc).
- Planificació i proposta de despeses necessaris per a dur a terme les millores urbanístiques més urgents i necessàries per adequar els espais públics més deteriorats.
- Recursos de brigades municipals (neteja viària, equipaments urbans, enllumenat, etc).
- Recursos dels cossos de seguretat (Mossos i policia Local).

7.1.6.- Recursos materials:

- Necessitat d'adequar espais tancats per realitzar activitats proposades per enfortir vincles entre els col·lectius. Cal tenir present, que podem cercar ús d'altres espais de titularitat municipal (centres escolars, centre cívics, etc), que el cost serà molt baix i sense massa dificultat.
- Pressupost per poder fer els arranjaments necessaris a les zones d'afectació.

7.2.- Pla de comunicació:

La participació i informació de les accions i actuacions que es duran a terme al barri de forma directa i ràpida han de ser conegudes per tots els veïns, col·lectius i/o associacions implicades que volem fer partícips de la millora dels espais i els seus usos.

En aquest sentit caldrà contactar amb: Associacions de veïns, associacions culturals, referents religiosos, centres educatius, associacions de gent gran, etcètera.

També cal preparar un pla de comunicació per establir les informacions què volem transmetre, a qui volem adreçar la informació i en darrer terme, la manera de fer-ho. Cal contactar amb els mitjans de comunicació (locals, comarcals, Tv, etc).

7.3.- Avaluació i correcció:

Durant totes les etapes ha d'existir una supervisió per comprovar que les accions que estem duent a terme estiguin ben orientades i assoleixen els objectius i resultats

previstos. Per poder realitzar i fer la correcta avaluació s'han d'establir, prèviament, uns indicadors que determinin uns inputs objectius del correcte desenvolupament del projecte.

Els indicadors, han d'ésser quantitius (nombre de denúncies realitzades, nombre de queixes presentades, nombre de trucades reclamant serveis) com qualitius (valoracions de veïns i representats amb qui contactem, participació en activitats programades, etc.)

En cas de detectar noves situacions o les establertes i no hagin donat resultats esperats cal promoure i redefinir accions o mesures per aplicar de nou.

7.4.- Accions relacionades amb les hipòtesis

Les accions es relacionen amb les hipòtesis exposades, propostes d'intervenció davant cadascuna de les hipòtesis confirmades, la seva execució va lligada amb les etapes descrites amb anterioritat i afecten tot el desenvolupament del projecte.

1.- Un millor coneixement entre els diferents col·lectius implicats poden potenciar i afavorir la convivència i la conciliació dels espais públics i els seus usos dintre del Pla de barris.

2.- Amb la millora de les condicions dels espais d'ús comú podem afavorir i generalitzar-ne el seu ús.

3.- Amb una major implicació dels usuaris i els veïns millorarem les solucions aportades.

4.- Amb un major control i presència policial, minimitzem els infractors o el número potencial de possibles incompliments, en conseqüència millorem i potenciem l'ús generalitzat per un major nombre de ciutadans.

5.- Accions encaminades a la reducció i a la tasca preventiva i social en el problema de consum i venda de substàncies.

6.- Accions de potenciació de la zona (dinamització espai públic, espai de comerç).

7.- Impulsar la fomentació de projectes de desenvolupament comunitari, creació de consells participatius dels veïns.

8.- Impulsar la creació de nous espais per dur a terme activitats comuns i que siguin punts de trobada i interrelació.

8.- Conclusions:

En primer lloc, concloure que la reflexió es necessària, els problemes que ens planteja la societat cada vegada són més complexos, la qual cosa obliga a analitzar

el ritme vital de les persones, els espais en els que inverteixen el seu temps i els valors que sustenten aquestes vivències. La qual cosa esdevé fonamental per tal d'endegar polítiques amb resultats satisfactoris, i aquestes accions també, són i han de ser complexes, però no en un sentit de complicació sinó en una vessant de varietat de factors, tal com dic en el títol, l'origen és multi factorial, això ens obliga a un millor diagnòstic, prenent en consideració el major nombre de perspectives possibles, que permeti dissenyar i implementar intervencions que produeixin equilibris més responsables i duradors.

En aquests espais públics, concretada, bàsicament en la zona del nucli històric, dels Pisos Planas i Ca L'Escori com a punt de partida de la hipòtesi requereix d'aquest treball transversal per tal d'assolir els objectius, en especial mantenir i harmonitzar la convivència entre els diferents usuaris. Com deia al principi, la riquesa de la heterogeneïtat social i ètnica dels barris estudiats queda limitada per la debilitat en la cohesió social que dificulta l'ús i l'apropiació compartida dels espais públics amb la conseqüent fragmentació socio espacial.

Per tant, crec que l'impuls de polítiques socials i de desenvolupament comunitari per part de l'Ajuntament i la corresponsabilització del teixit associatiu i dels propis veïns ha de ser cabdal, per assolir la cohesió social. En la mesura que els espais públics siguin un lloc d'acollida, per una banda, de diferents grups de persones i activitats i per un altra costat es promogui la interrelació d'aquests s'estarà contribuint a la lluita contra la fragmentació social, ètnica, d'edat i de gènere i a una millor aportació a una vila més igualitària. Connectant amb una hipòtesi inicial, quan deia, com el que fa satisfactori un espai públic i que tingui èxit és, per un costat, la diversitat de persones que en facin ús i, per altra banda, la varietat d'activitats i d'interrelacions que en ell s'hi desenvolupin.

No tot espai es vàlid per qualsevol tipus d'acció ni tota acció es vàlida en qualsevol espai, tot i que pot ser extrapolat a altres àmbits de referència on conviuen i s'identifiquen les persones, principalment si tenen unes característiques similars a les analitzades.

Sóc conscient de que l'escàs número de subjectes que han format part de la mostra pot haver suposat una limitació, molt probablement els resultats obtinguts haurien estat millors si s'hagués fet l'enquesta en una mostra molt més amplia dels que usen els espais públics i conviuen a la zona de diagnosi, d'igual forma, que aquests resultats podrien tenir una major dimensió, en especial de cara als interessos de l'administració local, si es poguessin comparar amb resultats obtinguts en altres zones o espais similars, és a dir si es fes l'anàlisi en diferents zones, barris o espais.

Aquest seguit de conclusions presentades, de la forma més clara i precisa que s'ha pogut, ens deixen entreveure tres punts d'inflexió que ens ha de permetre d'obrir perspectives, per un costat des d'un punt de vista concret, en al·lusió al que ha estat l'objecte de la investigació, la necessitat d'un pla d'usos dels espais públics, des d'un punt de vista socioeducatiu el programa de convivència, potser per trobar-nos davant de relacions més aviat estàtiques, que tenen que veure més amb una perspectiva funcionalista que sociocultural, que permeti als usuaris i implicats poder qüestionar-ho tot de forma permanent. Aquest punt enllaça amb el programa de dinamització socioeconòmica, que ha de permetre un impuls de la zona i de canvi en les condicions de la mateixa. Per acabar amb el programa de seguretat, coordinat amb els altres i de forma transversal, amb una permanència estable i amb un increment de la informació del que es fa, com es fa i perquè es fa, per tal de millorar, en totes les vessants, en especial però les percepcions.

Aquest pla ha de desenvolupar les accions necessàries per millorar la situació que requereix una actuació transversal i coordinada de les administracions implicades, amb la implementació preferent de polítiques socials i assistencials, actuacions que han de ser complementades amb mesures de tipus coercitiu i sancionador per lluitar contra les infraccions administratives relacionades amb la tinença i consum de substàncies estupefaents a la via pública, les conductes penals de tràfic d'aquestes substàncies i les infraccions a la normativa municipal de civisme. En definitiva, per un costat, detectar els problemes i intentar corregir-los, i, per l'altre, potenciar el que és positiu.

Davant d'aquest repte, el govern local i els altres estaments implicats ha de fer un esforç per comprendre les dinàmiques territorials no limitar-se a configuracions administratives, es requereix major capacitat política per comprendre i usufructuar el potencial que tenen els espais en quan a demandants i alhora emissors de respostes als reptes que ens planteja el fenomen de la globalització, la societat en el seu conjunt i les persones i col·lectius en particular (Hetherington, 1998) ¹⁸.

Voldria acabar amb una cita de Zygmunt Bauman: "**Podem ser diferents i viure junts, i podem aprendre l'art de viure amb la diferència, respectant-la, salvaguardant la diferència d'un i acceptant la diferència de l'altre**"¹⁹. Que crec resumeix força bé, tot el que s'ha anat desgranant en aquest treball. i sobretot, desitjo que tingui lloc i si es possible aquest treball, útil per assolir-ho.

¹⁸ R. Aquesta és una crítica exigent d'una gran massa de la teoria social contemporània: Hetherington es basa en un ampli conjunt d'investigació (la seva i les d'altres) per explorar els moviments contemporanis d'estils de vida com a formes de la política d'identitat.

¹⁹ Zygmunt Bauman, del llibre "Confianza y temor en la ciudad vivir con extranjeros"

Recursos documentals. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Aramburu, M. (2008) Usos y significados del espacio público. Usos y significados del espacio público. "ACE: *Architecture, City and Environment = Arquitectura, Ciudad y Entorno*. Any III, núm. 8, Octubre. P. 143-151 [article en línia] (http://www-cpsv.upc.es/ace/Articles_n8/articles_pdf/ACE_8_SE_26.pdf)

Bauman, Z. (2006). *Confianza y temor en la ciudad: vivir con extranjeros*. Barcelona: Arcadia.

BAUMAN, Z. (2007) *Miedo líquido. La sociedad contemporánea y sus temores*. Barcelona. Paidós.

Beck, U. (2008). *La sociedad del riesgo mundial: en busca de la seguridad perdida*. Barcelona: Paidós. Estado y Sociedad.

BLANCO, Luz Betty y LEAL, Luisa. (2009) Inseguridad ciudadana un estudio en el municipio Maracaibo del estado Zulia. Parte I. *Cap. Criminol.*, mar. 2009, vol.37, no.1, p.43-76.

Borja, Jordi; Zaida Muxí. (2001) *L'Espai públic: ciutat i ciutadania*. Diputació de Barcelona

Borja, Jordi; (2003) *La Ciudad Conquistada*. Madrid. Alianza Editorial.

Cook, Paul. El miedo al delito en el contexto urbano. Maneras de medirlo y estrategias para controlarlo. En artículos especializados, Cámara de comercio de Bogotá. Disponible en: http://camara.ccb.org.co/documentos/3774_foro_percepcion_parte_1.pdf

Corominas, A (2005). *El Repte de la integració*. Alzira (València) Edicions.Bromera.

Curbet, J. (2007). *Temeraris atemorits: l'obsessió contemporània per la seguretat*. Girona: CCG Edicions.

Curbet, J. La seguridad ciudadana en las metrópolis del siglo XXI. PAPERS 53. Disponible en: <http://ddd.uab.cat/pub/prmb/18883621n53p81.pdf>.

García-Pablos de Molina, A. FUOC. PID 00164018; 00164019 i 00164020. *La criminología com a ciència empírica i interdisciplinària Consolidació de la criminología com a ciència. La moderna criminología científica i els diversos models teòrics i La prevenció del delictes i l'anàlisi dels diversos models i sistemes de reacció al delictes*. Pertanyents a l'assignatura Criminologia de la UOC.

Giner, Salvador (2 de març de 2010). *Els problemes de la immigració. Misèria Xenòfoba*. El Periódico. Opinió.

Guillen, Francesc. La gestión de la seguridad ciudadana. En *La seguridad ciudadana en las metrópolis del siglo XXI*. Disponible en: <http://ddd.uab.cat/pub/prmb/18883621n53p81.pdf>.

Hetherington, K. (1998) *Expressions of identity. Space, Performance, Politics*. SAGE Publications Ltd.

Marcus, M. El miedo fragmentado. En artículos especializados, Cámara de comercio de Bogotá. Disponible en: http://camara.ccb.org.co/documentos/3774_foro_percepcion_parte_1.pdf

Mir, N. (1999). *Societat, Estat i risc*. Barcelona: Beta Editorial.

Mongardini, C. (2007) *Miedo y sociedad*. Madrid. Alianza.

Parés, M. (2006) *Sostenibilitat, espai públic i participació*. Tesi Doctoral. Institut de Ciència i Tecnologia ambientals. Departament de Geografia. Universitat Autònoma de Barcelona. <http://hdl.handle.net/10803/4966>.

Recasens, A. (2007). *La seguridad y sus políticas*. Barcelona. Atelier.

Saborit, P. (2006) *Vidas adosadas. El miedo a los semejantes en la sociedad contemporánea*. Barcelona. Anagrama.

Sarasa Urdiola, Sebastián (2000). "La última red de servicios personales" Coordinat per José adelantado Gimeno. *Cambios en el Estado del Bienestar. Políticas sociales y desigualdades en España*. Barcelona. Icaria Editorial.

Subirats, Joan (coord.) (2002). *Redes, territorios y gobierno. Nuevas respuestas locales a los retos de la globalización*. Barcelona: Diputación de Barcelona.

Subirats, Joan. (7 de juny de 2007). "El pim pam pum de la seguridad". *El País*. Tribuna.

Thomé ,Henrique_Inácio (2004). *Victimización y Cultura de la seguridad Ciudadana* en Europa. Tesis Doctoral para optar al título de Doctor en Sociología por Doctorado en Sociología. Departamento de Sociología y Análisis de las Organizaciones. Universidad de Barcelona. (Data de consulta 5 de febrer de 2012)pàg 280 a 296 *Inseguridad y miedo*. <http://es.scribd.com/doc/53905515/24/Factores-sociodemograficos>

Torrente, D. (2007). "El risc d'inseguretat ciutadana". En: Institut d'Estudis de la Seguretat. Informe 2007 de l'Observatori del Risc. Barcelona: IDES.

Young, J. (2003). *La sociedad "excluyente": exclusión social, delito y diferencia en la Modernidad tardía*. Barcelona: Marcial Pons. Edicions de 1984.

RECURSOS A INTERNET (WEBGRAFIA)

Web de l'Ajuntament del Vendrell. Estadístiques al Vendrell. <http://www.elvendrell.net/ajuntament/estadistiques-al-vendrell.html>

Dades atur El Vendrell. L'Eina. Observatori mercat laboral http://www.leina.org/documents/observatori_web_set_2011.pdf
<http://leinaobservatori.blogspot.com/>

Web de la fundació Jaume Bofill. "L'opinió dels catalans sobre la immigració" - Mónica Mendez Iago Desembre 2009. http://www.fbofill.cat/index.php?codmenu=11&publicacio=513&submenu=false&S C=&titol=&autor=Mónica_mendez&ordenat=&&tags=

Centre d'Estudis Joan Bardina
<http://bardina.org/nw/escrits/teoriadefinestra-ct.htm>

Centre d'estudis d'opinió Generalitat de Catalunya. Estudis. Valors: La percepció dels catalans i catalanes sobre la immigració. 2010
<http://ceo.gencat.cat/ceop/AppJava/pages/estudis/categories/lListaCategoria.html?colId=8&lastTitle=Valors>

Web del setmanari del Penedès/Garraf.
<http://lafura.cat/>

Web del Diari Comarcal Alt i Baix Penedès i Garraf.
<http://www.el3devuit.cat/>

Web del Diari de Tarragona.
<http://www.diaridetarragona.com/>

Web de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/>

Web del diari ABC. Notícia de data 22/02/2010. Sindicato Policial pide una unidad de extranjería del CNP en El Vendrell.
<http://abc.es/agencias/noticia.asp?noticia=282497>

Web de la Generalitat de Catalunya. Departament de Territori i Sostenibilitat. Atlas de projectes de Barris 2007. Nucli antic (Vendrell, El)
<http://www6.gencat.cat/atlasbc/>

Web de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior. Evolució del Registre de Fets Penals coneguts per la Policia.
http://www20.gencat.cat/docs/mossos/Home/07%20Indicadors%20i%20qualitat/Estadística/EstadísticaPGME_2009_2010.pdf

Web de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior. Institut de Seguretat Pública de Catalunya. Centre de Coneixement de la Seguretat. Biblioteca digital
<http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.749d9d1d4de644df65d789a2b0c0e1a0/?vgnnextoid=6d655ca44630d210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=6d655ca44630d210VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

Web de a the research development statistics. Home Office Research Studies
<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20110218135832/http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/index.html>

Web de El Criminalista digital.
http://criminet.ugr.es/elcridi/elcridi_revistas-e.html

Revista Derecho Penal y Criminología
<http://criminet.ugr.es/recpc/>

Web de Project for Public Space (PPS 2002). Organització no governamental dedicada a crear i mantenir espais públics que construeixen comunitat mitjançant suport tècnic, educació i recerca.
<http://www.pps.org/articles/grplacefeat/>

Web de l'Institut d'estudis Catalans.Treballs de la Societat Catalana de Geografia, 69, 2010 (257-260). Vandellós, Josep **Antoni** (1935) Catalunya, poble decadent.
<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000173/00000091.pdf>

Recursos Hemeroteca:

Hemeroteca de mitjans de comunicació, consulta realitzada a la Biblioteca Terra Baixa del Vendrell durant el mes de gener i febrer de 2012. S'adjunta recull de premsa amb l'apèndix 2.

El 3 de vuit. diari comarcal (Alt i Baix Penedès i Garraf)

La Fura. Setmanari del Penedès (Alt i Baix Penedès i Garraf)

Diari del Baix Penedès. Diari local. El Vendrell

Diari de Tarragona. Diari àmbit provincial (Demarcació de Tarragona)

El Punt Diari. Diari àmbit provincial (Demarcació de Tarragona)

Aquí. Diari gratuït. edició diària Comarques de Tarragona

El País. Diari d'àmbit estatal.

La Vanguardia. Diari d'àmbit estatal.

(Editorial) (Diumenge dia 21 de febrer de 2010) i "La inmigración no tiene vuelta atrás". Vivir La Vanguardia.

El Periódico. Diari d'àmbit estatal.

Annexes:

Apèndix 1.- (Recull de premsa)

Apèndix 2.- (Recull qüestionaris i entrevistes)

Apèndix 3.- (Anàlisi i Diagnosi DAFO - detall i descripció de les Fortaleses, Debilitats, Oportunitats i Amenaces)